

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Pháp thoại Chay & Trẻ - Sài Gòn – 21/10/2023

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép.

Tôi biết tối nay có buổi giảng ở đây vào buổi trưa, mới biết đây thôi.

Tôi suy nghĩ rất là nhiều, tôi không biết đối tượng tôi đi gặp ở đây là tuổi tác ra sao, ngành nghề, chuyên môn thế nào. Thế là trên đường tôi đến đây cái đầu tôi rỗng không. Tôi đặt chân tới tôi thấy bảng hiệu kêu là Chay, ở đây các bạn trẻ rất là đông. Thế là có được 2 gợi ý lớn là Chay và Trẻ.

Cho tôi nói một câu, hi vọng câu nói này sẽ đến tai tất cả những người sẽ mời tôi về, đó là: Gần 30 năm, tôi không quen chuyện lễ lạy, tôi sống bên ngoài giảng sư và thỉnh chúng ngồi ngang với nhau. Chúng tôi ngồi ghế và người nghe cũng ngồi ghế, chứ không có chuyện thỉnh chúng ngồi dưới chúng tôi ngồi ghế. Cho nên, đêm nay tôi mới sắp xếp của gia chủ chúng ta có một không khí rất công bằng, anh và tôi ngồi như nhau. Tôi ngồi chân thì các vị cũng ngồi chân.

Thưa các vị, tôi vừa nói là đêm nay tôi sẽ nói nhiều về 2 chữ, đó là chữ trẻ và chữ chay.

Tôi ước ao có một ngày nào đó ở Sài Gòn hoặc ở nơi chốn nào đó Việt Nam mình có với nhau vài đêm thật là thoải mái, không hề có tôn giáo, cũng không hề có phân biệt tôn ti, ở đây chỉ có quan hệ đẳng cấp người nghe và người nói thôi.

Tôi muốn có dịp để các vị hiểu câu “Phật pháp bất ly thế gian pháp”. Các vị có nghe câu đó chưa? Tức là, Phật pháp vốn dĩ không rời chúng sinh, nhưng mà cho tôi nói một câu này, trong nhận xét của tôi, rất nhiều tăng ni đã nói câu đó, nhưng mà chưa chứng minh câu đó một cách thuyết phục, thế nào là “Phật pháp bất ly thế gian pháp”?

Bởi vì nếu bài giảng có ghi âm tôi sẽ nói khác, nếu không tôi sẽ nói sơ sài.

Tôi muốn nói rằng tôi muốn có dịp ngồi với nhau để các vị thấy “Phật pháp bất ly thế gian pháp” là sao? Đó là, mình lật cuốn từ điển ra, bất cứ chữ nào trong từ điển đều có thể là một đề tài Phật pháp hết. Các vị không tin chuyện đó. Lật một cách ngẫu nhiên trang nào trong cuốn từ điển, và chữ nào trong cuốn từ điển cũng đều có thể là đề tài thuyết pháp. Tôi nói cái này rất là nhiều lần. Và nếu chúng ta có với nhau 1 tuần lễ, Phật tử Việt Nam tôi phải nói là chưa bằng Phật tử Tây. Bước vào hội chúng, trời sập họ vẫn chỉ có nghe tôi, không để ý ai hết; còn Phật tử Việt Nam vào cứ lảng xãng lảng xãng, giờ chỉ cần có người bước vào là các vị nhìn người đó chớ không nghe tôi giảng. Đó là cái dở của Việt Nam, 4000 năm văn hiến. Cái đó là cái dở, nghe kịp không? Giờ thấy cái dở của Việt Nam chưa?

Tại sao tôi thuyết pháp tôi hay vắng? Là bởi vì khi tôi nói pháp tôi giống như một người mẹ chăm con vậy, nhưng các vị không nghe pháp bằng tâm tình của người nghe pháp. Bây giờ chỉ cần Ngọc Trinh bước vào là các vị sẽ nhìn xem đêm nay Ngọc Trinh mặc cái gì, Ngọc Trinh lúc này có vẻ hơi đen; chuyện người ta đen, mập, ốm không quan trọng. Các vị mời người ta đến đây thì chuyện quan trọng là nghe pháp, nhưng người Việt Nam cho đến bây giờ tôi chưa từng thấy hội chúng nào như vậy. Một hội chúng đi vào pháp hội chỉ nghe thôi, trời có sập họ cũng không để ý. Đó là một hội chúng mà tôi mong mỏi.

Trong khi có những người họ gặp chúng tôi là họ quý ngoài công, họ đưa chúng tôi một xấp bao thư thật là dày, họ nghĩ đó là đủ, cái đó không phải là cái chính của người đi nghe pháp. Tôi đâu cần cái đó.

Tôi nói một cách rất khó tin, tôi không cần cái bao thư. Bởi vì tôi già rồi, thứ hai tôi là thầy tu mà, tôi đâu cần; nhưng cái tôi cần, mời tôi đến đâu nhìn cách các vị nghe tôi muốn nói nữa, tôi muốn quay trở lại pháp hội đó. Còn đằng này các vị vào các vị quý lạy xì xụp rất là thành kính, một kiểu nhang khói tôn giáo nhưng kiểu nghe các vị không khích lệ người ta nói.

Cho nên, tôi nhắc lại, điều tôi muốn nói là mong có một dịp chúng ta sẽ ngồi lại với nhau trong một tuần, chúng ta học theo cách bói Kiều, mình làm ngẫu nhiên. Gia chủ có một mớ sách để trên giá, các vị rút ra một cuốn ngẫu nhiên, kể cả cuốn đó là cuốn về kinh tế, về chính trị Mác – Lê, về vật lý, về đại số, về hình học, cứ rút ra một cuốn ngẫu nhiên, lật ra một trang ngẫu nhiên, đề nghị tôi nói về một chữ ngẫu nhiên, 3 lần ngẫu nhiên thì lúc đó các vị mới hiểu thế nào là Phật pháp bất ly thế gian pháp. Và nếu tôi không làm thì Việt Nam chưa hề có tăng ni nào làm chuyện đó.

Có phải vậy không?

Phải làm chuyện đó một lần để tin Phật pháp bất ly thế gian pháp.

Chẳng hạn như đêm nay trong bài giảng, trên đường Phật tử đến rước tôi không biết nói cái gì, tôi đâu biết các vị là ai nhưng khi tôi xuống xe tôi thấy chữ “Chay” và tôi bước vào tôi thấy thỉnh chúng toàn người trẻ thì tôi chốt nội dung đêm nay là chữ “Chay” và chữ “Trẻ”.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Và, tôi báo trước hai chữ này có liên quan với nhau trong bài giảng của tôi, nếu tôi muốn. Muốn nghe chữ nào trước?

Chữ “Trẻ” trước.

Ở Mỹ họ chia đời người làm 3 giai đoạn: Tuổi vàng, tuổi bạc và tuổi đồng. Đó là Âu Mỹ. Việt Nam tôi thấy thêm cái nữa là tuổi chì.

- Tuổi vàng là sao? Tuổi vàng là giai đoạn về mặt sinh học, sức khỏe cho phép chúng ta làm bất cứ chuyện gì chúng ta muốn, muốn ăn gì cũng được, muốn đi đứng nằm ngồi, muốn du lịch hay muốn ở nhà, chơi nhạc, lan kiếng, mua sắm, muốn xài tay, chân, hông, eo cái gì cũng xài được, bất cứ hoạt động cơ thể nào cũng được. Khía cạnh thứ hai của tuổi vàng là về mặt tâm linh tinh thần thì nhớ dễ, hiểu nhanh.
- Giai đoạn tuổi bạc là sao? Một số hoạt động mình không thực hiện được, một số hoạt động tinh thần chúng ta không như ngày xưa. Thí dụ ở tuổi 40, tôi gọi nó là tuổi bạc bởi vì một số hoạt động về thể lý, thể chất bị hạn chế. Chẳng hạn như sau tuổi 40 xương mình nó giòn, các vị có biết không? Mình bay nhảy, phải cẩn thận cái đó. Đó là về sinh học. Ăn uống phải kiêng khem nhiều hơn, cholesterol, đường, muối,... nhưng đầu óc vẫn còn ok. Cái thâm nhất là qua tới tuổi đồng
- Giai đoạn tuổi đồng là giai đoạn tất cả đều đổ dốc.

Nếu các vị tinh ý các vị đoán ra 3 giai đoạn vàng – bạc – đồng, giai đoạn nào là tuổi trẻ. Tuổi trẻ nằm ở giai đoạn nào?

Các vị sập bẫy rất đơn giản. Một câu hỏi như vậy mà cả đám ngồi suy nghĩ. Như vậy trước mặt tôi là đồng, tôi không tin là bạc, các vị đã qua khỏi tuổi “thành thật chia buồn cùng tang quyến”. Tôi đang chia buồn một cách nghiêm túc.

Các vị rất là chậm, cái đầu không làm việc lâu ngày nó chậm như vậy. Giờ nghe kỹ nè.

Như vậy các vị đã hiểu tuổi trẻ là cái gì. Tuổi trẻ là giai đoạn vàng. Nếu tuổi trẻ là giai đoạn vàng sức khỏe, tinh thần cho phép mình làm cái gì như mình muốn thì tự mình hỏi lòng mình, hôm nay, bất cứ chúng ta ở tuổi nào, bất kể quý vị đang ở tuổi nào, các vị tự hiểu các vị vàng hay bạc. Và, tôi nhắc một chuyện này rất đáng buồn, có những người trước mặt tôi chưa tới 40 nhưng thể chất của họ có thể là đồng, có không? Có hiểu không? Có nghĩa là bây giờ họ không kiêng họ chết liền đó. Và có những người trước mặt tôi tuy chưa tới 40 nhưng tinh thần của họ là bạc hoặc là đồng. Có đúng không?

Cái này mới quan trọng.

Chuyện nó là bạc, là đồng có 3 nguồn : bên Tàu gọi là Tiên thiên, Hậu thiên,

- Tiên thiên là gì? Tiên thiên là bẩm sinh, gen di truyền của bố mẹ.
- Hậu thiên là những gì có được từ trong hoạt động thực tế của mình sau khi mình lớn lên.

Có nghĩa là sức khỏe các vị tốt hay xấu ngoài chuyện di truyền, bẩm sinh thì nó còn một phần lớn là do hoạt động tập luyện của mình. Tôi nói cho các vị nghe một nhân vật mà chắc có lẽ ai cũng biết là Giáo sư, bác sĩ Nguyễn Khắc Viện. Theo ông kể, hồi trẻ bác sĩ Tây nói ông không sống tới 30, 25- 28 gì là ông đi, nhưng cuối cùng, trên 80 ông mới mất. Điều đó, nói theo Tàu, tiên thiên của ông rất là tệ, nhưng hậu thiên ông ok.

Nếu các vị tinh ý một chút nghe tôi giảng các vị để ý tôi giảng bầy đây hết. Nếu người nào tinh ý, tôi nói 1 các vị nghe được 10, người nào chậm bắt tôi móm com từng muống các vị nghe rất là ít. Rất là unction.

Như vậy chữ trẻ đây có nghĩa là nó không phải là tuổi tác, không phải tính bằng con số, mà nó tính bằng khả năng làm việc của chúng ta. Nếu chúng ta 70 tuổi mà sức khỏe ok thì mình có thể là bạc, 70 tuổi mà đầu óc ok có thể là vàng. Nếu chúng ta 30 mà chúng ta tệ quá thì có thể là đồng, nếu đầu óc khả năng nhớ và khả năng hiểu chậm quá thì có thể bạc hoặc là đồng.

Rồi tôi còn tặng các vị một tư liệu tham khảo, thông tin rất là quan trọng đó là chuyện bạc – vàng – đồng ngoài chuyện nhà Phật gọi là tiền nghiệp nó còn có hoạt động thực tế của hiện tại. Điều đó có nghĩa là chúng ta hoàn toàn có thể hi vọng, can thiệp được chuyện biến bạc thành vàng, vàng thành đồng, đồng thành vàng, chứ không phải thấy tôi già, tôi bệnh là đời tôi tàn, cái đó không chắc. Chúng ta hoàn toàn có niềm tin.

Như trong bài giảng ở chùa Phụng Thánh Hà Nội vừa rồi, tôi có nói một chuyện mà tôi nói rồi mà tôi về tôi nghĩ tới hôm nay, đó là tôi nói với bà con ngoài đó rằng, nhiều người cứ cho rằng hôm nay là thời Mạt pháp, người tu chúng không nhiều như ngày xưa, thời này không có người chứng thánh, thời này không có người có thần thông, tôi nói đừng có nghĩ như vậy. Vì nhiều lý do lắm:

- Thứ nhất, người chứng thánh im lặng không cho mình biết.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

- Thứ hai, mình định nghĩa lại chứng thánh là gì? = chán cái phàm cũng là chứng thánh. Không còn là phàm nữa cũng là chứng thánh. Cái đó là chuyện dễ hiểu rồi; nhưng còn chuyện thứ hai trong thời kỳ này không còn là phàm là chuyện hơi khó nhưng mà biết chán cái phàm đối với tôi đã là thánh, Á thánh. Người ta là hoa hậu, mình là Á hậu là mừng lắm rồi.

Nhớ cái đó nha. Cái đó rất quan trọng.

Các vị chê chứ tôi nói thiệt, tôi coi báo, đến năm nay tôi năm mươi mấy tuổi, tôi đã coi bao nhiêu báo, bao nhiêu cuộc thi hoa hậu rồi, mấy người tôi thương, tôi thương ai? Tôi thương toàn nhân viên tạp vụ, mấy cô chạy lăng xăng trong mấy cuộc thi tôi thích họ hơn, bởi vì họ đẹp một cách tự nhiên, thuần khiết, tinh khôi, không can thiệp sâu.

Cho nên, các vị đừng nghĩ tôi trọng mấy ông thánh. Không. Thời này, không còn là phàm gọi là thánh. Đúng. Nhưng có một hạng tôi muốn gọi họ là thánh, á thánh đó là họ chán cái phàm của họ.

Sẵn đây cho tôi nói chuyện rất là dễ mất lòng, bởi vì đa phần thính chúng trước mặt tôi là phụ nữ, đó là: Nếu tôi có yêu một người phụ nữ, thì tôi sẽ yêu một người phụ nữ nam tính. Vì sao? Vì tôi sợ cái nữ tính quá. Cho nên tôi gọi họ là Á nam. Nếu tôi có yêu, đầu yêu chỉ là có một địa chỉ để ban đêm về mất ngủ và làm thơ thì tôi sẽ yêu một người á nam. Giờ hiểu chưa? Á nam có nghĩa là không thích lắt nhắt, hờn giận, ghen tuông, tị hiềm, so đo, đặc biệt nói nhiều, biết nghĩ đến chuyện lớn, biết nghĩ đến đại cuộc, biết bỏ những tiểu tiết; đối với tôi đó là á nam. Đương nhiên, tôi làm sao yêu được đàn ông. Nếu tôi yêu nữ 100% trăm chịu không nổi. Giờ hiểu chưa?

Như vậy đêm nay tôi cho các vị 2 khái niệm rất là đẹp. Một – nếu thấy đàn bà phiền quá thôi thì thử một lần làm á nam đi; nếu thấy làm thánh khó quá thôi thì mình làm á thánh đi. Á thánh là gì? Á thánh là người chưa phải là thánh nhưng họ đã chán cái phàm. Á nam họ vẫn là nữ nhưng họ chán tánh nữ.

Giờ hiểu chưa?

Giờ tôi quay lại chữ trẻ. Trẻ là gì? Chữ trẻ ở đây không tính bằng con số 30, 50 mà là họ có hoạt động của người trẻ. Giờ hiểu chưa? Nữ mà á nam là xài được, phàm mà là á thánh, xài được. Và trẻ cũng vậy. Trẻ đây không phải tính con số, trẻ mà con số tính trên căn cước đối với tôi không xài được, mà bất cứ lứa tuổi nào, anh không trẻ mà anh là á trẻ tôi cũng mừng lắm. Giờ hiểu chữ á trẻ chưa?

Đêm nay mình nói với nhau về chữ á đó, á trẻ. Có nghĩa là chẳng hạn trước mặt tôi có một cô tóc bạc hơi bị nhiều, tôi mong cô ấy là á trẻ. Có nghĩa là sao, không thích ai điều dắt, nâng đỡ, để tự đi đứng sinh hoạt, không thích làm phiền kể cả con cháu, đầu óc không có mặc cảm tự ti, không có buồn tủi vu vơ, thích dẫn thân, thích hi hiển, thích đóng góp. Tôi nói chắc không dưới 1000 lần, có những người sự có mặt của họ trên đời này chỉ là góp mặt, nhưng có những người sự có mặt của họ là đóng góp. Và từ đó, cái chết cũng có 2:

- Có những cái chết chỉ là sự vắng mặt.
- Có những cái chết là sự mất mát.

Có hiểu không?

Là do kiểu sống của mình, lúc mình còn sống mình là á thánh hay phàm 100%, á nam hay nữ 100%. Mình sống bằng tuổi trẻ hay là á trẻ. Và tôi nhớ có 2 câu của Tây rất là hay:

- Câu thứ nhất: Có những người 5 phút trước khi chết vẫn còn sống; câu này hiểu không? Câu này rất huề vốn. Có nghĩa là sao? Có nghĩa là họ tiếp tục hi hiển, tiếp tục năng động, cho đến hơi thở cuối cùng. Câu này hơi khó hiểu. 5 phút trước khi chết anh ta vẫn còn sống; sống = active không phải là to live.
- Câu thứ hai: Có những người chỉ là hài nhi tóc bạc. Có những người chỉ là đồ cũ không phải là đồ cổ. Đồ cổ nghĩa là càng lâu càng có giá, còn có nhiều anh càng lâu càng mất giá.

Có 2 kiểu sống:

- Sống càng lâu thì mình càng có giá, thí dụ hòa thượng Nhất Hạnh, thí dụ thánh Gandhi, thí dụ ông Osho, thí dụ ông Krishnamurti, thí dụ nhạc sĩ Phạm Duy,... đó là những người họ sống lâu và họ trở thành đồ cổ.
- Có những người sống lâu chỉ là đồ cũ thôi. Và từ đó, cuộc sống của họ chỉ là sự góp mặt chứ không phải là sự đóng góp. Và cái chết của họ là sự vắng mặt không phải là sự mất mát.

Và, giá trị của một người nó được định nghĩa bằng nhiều hướng:

- Hướng một, giá trị một người nằm ở chỗ khoảng trống của họ để lại nó bao lớn. Khoảng trống đó có thể được lấp đầy dễ dàng hay không và vai trò của họ có thể được dễ dàng thay thế bởi ai đó

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

hay không. Khoảng trống càng khó lấp đầy và vai trò của họ càng khó thay thế giá trị nó nằm ở đó. Còn người không để lại khoảng trống nào hết, họ chỉ là viên sỏi liệm ao bèo, và để thay thế họ thì có tới 1 tỷ. Thì như vậy không được. Nha.

- Trường hợp thứ hai, câu này có thể gây sốc cho nhiều người. Giá trị của một người tương đương với những gì làm cho anh ta hạnh phúc và đau khổ. Các vị có hiểu câu này không? Tuổi trẻ hôm nay không còn thích những cái đánh đố. Hỏi này trên xe tôi có nói câu đó.

Câu đó các vị hiểu không? Giá trị của một người nó tương đương với những gì nó làm cho anh ta hạnh phúc, đau khổ. Thí dụ, hạnh phúc của một bọm rượu, giá trị của ảnh là gì? Một con én không làm nên mùa xuân nhưng làm được một xi. Có hiểu không? Giá trị một bọm nhậu nằm ở chuyện, cái gì làm anh hạnh phúc? Chỉ là một lít rượu. Mà cái gì làm cho anh đau khổ? Đó là một chai rỗng. Như vậy giá trị của anh bọm nhậu chỉ là một chai rỗng thôi. Và từ đó, có rất nhiều người họ coi rẻ phụ nữ là vì giá trị phụ nữ chính là những gì làm cho cô ta hạnh phúc và đau khổ. Cho cô ta một mớ đồ hiệu cô ta vui, trong khi đàn ông chúng tôi không như vậy. Chuyện làm chúng tôi vui nó không đơn giản là một mớ đồ hiệu, có phải vậy không? Hi vọng là vậy.

Bây giờ các vị hiểu chữ trẻ chưa? Hiểu cách tới nơi tới chốn, hiểu cả đời lẫn đạo. Hiểu như vậy đó. Và đức Phật dạy thế này. Có những người họ sống bao nhiêu tuổi đi nữa, họ chỉ là cái xác chưa có chôn thôi. Có hiểu không? Và, có những người chết rồi mà họ vẫn còn sống, sống ở đâu? Sống ở 2 điểm: trong lòng người ở lại, họ vẫn còn đó sừng sững và lừng lững. Thứ hai, những di sản họ để lại đã thay thế cho họ, họ là bất tử. Bất tử theo nghĩa đó đó.

Cho nên đức Phật Ngài dạy, có những người chỉ là cái xác chưa chôn, và có những người chôn hoài chưa chịu chết. Chôn lần 1 là bác sĩ thông báo họ đã chết lâm sàng; chôn lần 2 bỏ vào quan tài, chôn lần 3, đưa xuống đất hoặc bầm nát lò thiêu; ấy vậy mà anh ta vẫn sống, vì sao? Vì trong lòng mọi người anh ta vẫn lừng lững và sừng sững, và còn gì nữa? Đó là những di sản anh ta để lại quá lớn. Thí dụ, như những gì hòa thượng Nhất Hạnh để lại, những gì hòa thượng Minh Châu để lại, những gì ông Phạm Duy để lại, những gì Phạm Công Thiện, Bùi Giáng để lại. Đến cả ông Bùi Giáng là một người thiên hạ xem là ông điên, mà các vị phải đồng ý với tôi, có bao nhiêu người tinh mà di sản lớn như là Bùi Giáng? Góm như vậy. Có bao nhiêu người tinh, có bao nhiêu vị giáo sư, bác sĩ, mà di sản để lại lớn như Bùi Giáng và được người đời nhắc nhở nhiều như cụ Bùi Giáng? Đặc biệt là tăng ni thương cụ Bùi Giáng không chỗ nào cho hết. Nói như vậy thì cụ Bùi Giáng là một tượng đài của lòng kính ngưỡng và yêu thương của mọi người. Từ đó, cụ là bất tử.

Như vậy, đêm nay, một nửa bài giảng tôi nói về chữ - Trẻ. Như tôi đã hứa, tôi chỉ nói 2 chữ thôi, và tôi nghĩ thông qua đó các vị một hiểu phân nào cái gọi là Phật giáo. Phật giáo thông tuệ lắm, Phật giáo minh triết lắm, Phật giáo cho mình rất nhiều chia sẻ, Phật giáo có cùng mẫu số, những trở trở với chúng ta, Phật giáo cho chúng ta nhiều tiếng nói chung. Có một điều, cái ngõ vào Phật giáo chúng ta hơi tịt nguyền, hơi thiếu máu, từ đó chúng ta hiểu lầm đức Phật và đức Phật được xem là người chết 2 lần. Cái chết lần thứ nhất là ở tại Câu Thi Na, từ bỏ thân xác sinh học đó là cái chết đầu tiên. Cái chết thứ hai là cứ mỗi lần có người hiểu sai Ngài, họ gán ghép những điều Ngài không nói, đó là Ngài chết thêm lần nữa, những điều Ngài không nói mà họ nói là Ngài nói. Và những điều Ngài nói mà người ta hiểu sai điều Ngài nói; hoặc họ gán ghép cho Ngài những điều Ngài không có nói. Như vậy, Phật chết 2 lần là chỗ đó đó.

Nếu mình có lòng thương Phật, mình có đành lòng để nhân cách lớn như vậy chết 2 lần hay không? Lẽ ra Ngài có quyền sống bất tử mà.

ấy vậy mà không ít người tự nhận mình là Phật tử, có pháp danh, có lễ quy y hẳn hoi vậy mà chúng ta đang tâm, đành lòng để cho Đạo sư mình chết 2 lần. Tôi nói đi nói lại mà người ta phiền tôi. Tôi nói, thưa bà con, chúng ta có 2 cách thờ Phật: Cách thờ Phật sống và cách thờ Phật chết.

- Thờ Phật sống là sao? Đơn giản, đến mức giả định một lát nữa Ngài muốn bước xuống Ngài có chỗ Ngài bước.
- Còn dâng này mình chất đầy trên đó có nghĩa là mình muốn cúng giỗ Ngài và mình không muốn Ngài bước khỏi bàn thờ, là mình bức tử Đạo sư.

Tôi dùng 4 chữ rất là nặng, thờ Phật theo kiểu “bức tử đạo sư”, ép chết sư phụ, nhìn nó rồi quá. Mà cái rồi thứ nhất mình ngụ ý cho biết rằng Ngài làm yên ngôi trên đó đi đừng bước xuống, thứ hai mình bày tùm lum cho biết rằng mình hiểu về đức Phật sai bét. Bởi vì, một đức Phật Nguyên thủy, đức Phật của lịch sử rất là đơn giản. Ngài đẹp lắm, đọc kỹ lại đi.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Rất nhiều người Phật tử đi vào chùa họ được giới thiệu một đức Phật rất là thần bí, rất là xa thực tế, trong khi đức Phật đẹp lắm. Có một điều như thế này, hòa thượng Nhất Hạnh, theo nhận xét của tôi đương nhiên là chủ quan, hòa thượng Tây đến mức hòa thượng đưa đức Phật Ngài gần như là ngang hàng với mình, chỉ hơn mình có tấc. Có người hỏi hòa thượng đã hình dung đức Phật ra sao, ngài nói là mặt mũi và tướng tá đức Phật giống thánh Gandhi, đẹp trai hơn chút. Đương nhiên cái đó thì đó không phải là thông báo chính thức về quan điểm của hòa thượng, nhưng mà có nhiều lắm, đọc quyển Đường xưa mây trắng thì thấy hòa thượng đã đưa đức Phật về hoàn cảnh rất là gần. Đó là một đóng góp nhưng có điều do hòa thượng quá thiết tha chuyện gần gũi với đạo sư cho nên đôi khi ngài đã không giữ lại khoảng cách cần thiết.

Nhưng thật ra trường hợp thứ 2 Phật tử Việt Nam rất là nhiều, đó là chúng ta bị giới thiệu một đức Phật rất là xa cách.

Đêm nay thông qua định nghĩa của tôi về chữ Trẻ và chữ Chay, tôi muốn các vị nhớ rằng Ngài là một Đạo sư, một bậc thầy cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng. Nghĩa đen là sao? Nghĩa đen có nghĩa là những gì Ngài dạy cho mình, hướng dẫn cho mình, là nghĩa đen, mình học được những gì từ lời dạy của Ngài; còn nghĩa bóng có nghĩa là sống được như Ngài đã sống, bất cứ ai trong cuộc đời này mình noi theo kiểu sống, kiểu nghĩ của người ta thì mình đã là học trò của người ta. Có nhiều khi mình không biết người đó là ai, chỉ cần mình coi đó là gương sống đẹp mình theo thôi. Cho nên, chữ trẻ đêm nay tôi muốn nói cái gì? Làm ơn kể từ đêm nay, bà con cứ niệm câu này:

Mình có còn trẻ không? Mình đã già chưa?

Và chữ trẻ theo định nghĩa của đêm nay đó là về mặt thể lý, thể chất, thỉnh thoảng mình nên đi khám bệnh định kỳ, đây là chuyện mà đa phần người Việt Nam rất là ngại bác sĩ nói ra chuyện buồn. Tôi có biết một ông bên Thụy Sĩ, tôi biết hai mươi mấy năm gần đây, ông ngồi bên cạnh tôi ngồi đâu cũng ngủ gục, ông rất là hiền, có hôm tôi hơi ngại tôi nói, anh có đi bác sĩ không? Chứ tôi thấy dễ ngủ quá có thể là triệu chứng tiểu đường không, hay ngoài tiểu đường ra còn cái khác, tuổi anh đâu hơn tôi bao nhiêu mà anh dễ ngủ quá. Mà xưa anh đâu phải như vậy.

Anh trả lời tôi, nói là, một câu trả lời rất triết học, mặc dù lúc đó tôi nghĩ anh không nghĩ chuyện đó: Con sợ đi bác sĩ, bác sĩ nói cho mình thêm sợ.

Có nghĩa là ảnh giống như con đà điều giấu đầu trong cát, giống như con cù lằn, lấy tay che mặt tưởng an toàn. Đa phần chúng ta như vậy, chúng ta sợ kinh cần, không dám coi kinh vì kinh nói quá rõ về chúng ta. Và có những vị giảng sư khi họ nói thật về mình họ bất chấp cảm giác người nghe chúng ta cảm giác khó chịu. Theo tôi thì, đương nhiên, ai cũng thích ngọt hết, nhưng mà có đôi lúc trong đời cần nghe sự thật. Các vị biết ngoài giờ tôi xem kinh tụng tiếng Phạn thì một ngày tôi dành một giờ, một giờ hơn đọc báo online, có một vài chủ đề tôi đặc biệt chú ý đó là tin tức thế giới, sau này là tin tức Việt Nam, tôi đọc nhanh lắm, đọc qua thôi; Nhưng tiếp theo đó là tình hình kinh tế chút xíu, chính trị một chút, đó là cái quan trọng. Ngoài ra tôi chú ý chuyện tếu, danh ngôn, bởi vì ngày nào chúng ta còn cười được, ngày nào chúng ta còn quan tâm đến cái hay của người khác để mình học thì ngày đó mình cũng còn trẻ. Và, tôi biết có đề mục nữa tôi đọc tôi rất là ngại nhưng mà tôi ráng đọc, đó là y khoa, nhắc nhở về những loại rau thần dược, có những loại trái thần dược, đương nhiên tin vệt rất là nhiều nhưng mà có nhiều cái mình phải chất lọc, có nhiều cái mình phải quan tâm. Bởi vì Tàu có một câu “phục dược bất như thực dược” câu này rất đáng cho các vị thuộc lòng.

Phục dược bất như thực dược – phục dược = uống thuốc; uống thuốc không bằng ăn thuốc; uống thuốc là khi nào bệnh mình mới uống thuốc, như vậy là lỡ to late, muộn rồi. Uống thuốc không có gì vui, nhưng thực dược thì phòng bệnh hơn chữa bệnh, ngay khi chưa có vấn đề là mình tập ăn thuốc. Mà một người cái này hơi bình thường chút không cần thông tuệ, muốn ăn thuốc thì có nhiều trò, mà mình có thể biến nó thành những thức ăn ngon được mà. Bà chủ ở đây bà có thẩm quyền về cái đó.

Phật pháp cũng vậy thôi, Phật pháp là những bài pháp chúng ta linh động cho nó dễ nuốt, thuốc còn bọc đường được mà. Toán học cũng có toán học vui vậy, triết học cũng có triết học vui. Bên Mỹ nó có loại series, Đạo Phật cho người dốt, Vật Lý cho người dốt, tâm lý học cho người dốt, kiến trúc cho người dốt, kinh tế chính trị cho người dốt, đạo Hindu, đạo Do Thái, đạo Protestan, đạo Tin Lành, đạo Baptist cho người dốt. Loạt sách đó rất hay. Nó hay chỗ nào? Chuyện đầu tiên, tác giả phải là chuyên gia trong lĩnh vực đó, trong lúc viết, tác giả đưa mình vào vị trí của thằng dốt đặc cán cuốc, thằng dốt nó hiểu được thì thằng nào cũng hiểu được hết.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Cho nên, tôi thấy đó là ưu điểm đáng cho mình quan tâm. Thật ra, tôi phải nói rõ các vị thế này. Nãy tôi nói giữa chừng. Ở tại chùa Phụng Thánh tôi có nói rằng, quý vị hôm nay tuyệt đối có thể tin tưởng, tự hào rằng là mình có phép lạ, ở nghĩa đen không phải nghĩa bóng.

Phép lạ là gì?

Lẽ ra trường hợp đó mình giận nhưng mình không giận, đó là phép lạ; lẽ ra đó là giây phút mình không thể hào sảng nhưng mình hào sảng được, đó là phép lạ. Và tôi nói, nếu các vị có khả năng đi trên nước, khả năng đó tôi không cần, mà tôi cần các vị có khả năng chia một nửa ổ bánh mì cho tôi. Phép lạ thứ hai, đối với tôi nó quan trọng hơn, có đúng không? Chuyện ông nội này đi trên nước tôi đâu có mập béo gì, chuyện cô áo xanh đi trên than hồng, chẳng qua tôi thỏa mãn tò mò tôi nhìn chứ chuyện cô bay trên trời như chim, cô đứng trên nước đối với tôi chẳng là cái gì hết, mà tôi cần phép lạ này, tôi lỡ lời mà cô không giận, trong buổi giảng này tôi có xúc phạm cô, làm tổn thương cô mà sau đó tôi gặp cô vẫn ok. Đối với tôi đó là phép lạ. Và phép lạ đó là phép lạ tôi cần đến. Cô chỉ có 1 ổ bánh mì mà cô bẻ một nửa cho tôi với tất cả sự yêu thương, không toan tính, đối với tôi đó là phép lạ. Lẽ ra trường hợp đó cô phải giận nhưng cô không giận. Lẽ ra trường hợp đó cô tham nhưng cô không tham.

Các vị có biết không? Tôi có mấy lần tôi lên máy có biết không? Tôi bỏ quyền nguyên cái ba lô giấy tờ ở phi trường, có thằng Tây chạy theo nó đưa, tôi quay lại, không lẽ tôi nói với nó, you có miracle, you có thần thông you biết không? You đã làm một cái phép lạ chứ nếu ở xứ sở khác là chết cha trầm đồi, chết cha ngộ đồi. Vé máy bay, passport, một mớ tiền trong đó, đi đâu. Đứng hồng. Có trường hợp police họ cũng đưa cô vô hồ sơ lưu.

Có một lần tôi bỏ quên ba lô tại phi trường Tân Sơn Nhất, một cha Đại Hàn chả chạy theo chả đưa tôi, thì đối với tôi đó là những bậc Á thánh. Hôm nay tôi kể bà con nghe bà con không muốn phong thánh họ đâu nhưng mà bà con bị cái đó bà con mới hết hồn. Cho nên trong bài giảng ngoài đó tôi nói bà con có thể tuyệt đối tin tưởng rằng ta có thể thực hiện được phép lạ. Phép lạ là chúng ta có thể hào sảng trong tình huống khó hào sảng, không nổi giận trong tình huống lẽ ra phải nổi giận, và chúng ta tuyệt đối làm được chuyện đó. Xưa giờ chúng ta không hiểu học mà bây giờ bằng vào một nỗ lực, bằng vào một bài giảng bằng vào một tác động nào đó chúng ta tự nhiên hiểu học, thích lắng nghe, thích tra dồi, thích mài dũa, đối với tôi đó là một phép lạ, và có rất nhiều cụ, 70 tuổi lâu nay một trang báo còn lười đọc, ấy vậy mà sau khi nghe giảng về rì mọ đọc sách, nghe bài giảng, chép lại, đọc sách, chép lại những điều mình tâm đắc, lấy note. Đối với tôi đó là phép lạ. Chúng ta hoàn toàn có khả năng thần thông. Tôi đang nói đến nghĩa đen lẫn nghĩa bóng. Người nào thực hiện được điều đó đối với tôi là trẻ muôn đời.

Bởi vì chỉ có tuổi trẻ mới không buông xuôi, kẻ nào buông xuôi thì dầu còn trên tay mẹ vẫn đã là già đi, cho nên, Mỹ nó có một cách chơi chữ tôi thích lắm, có điều khó chia sẻ ở Việt Nam. Nó nói rằng, chữ EIGHT = 8 mà 80 là thêm chữ gì? Chữ “Y”. Mà Y tiếng Mỹ là gì? Why là tại sao. **Tức là 8 tuổi mà biết đặt dấu hỏi đó là thành 80. Còn một người 80 mà không biết đặt dấu hỏi chỉ là 8 tuổi thôi.**

8 tuổi biết đặt câu hỏi Tại sao? Tại sao? Tại sao? Đi nghe pháp nghe thầy chùa giảng mà cứ thầy phun nước bọt cũng le lưỡi liếm đối với tôi là 8 tuổi. Đàng này nó nghe thầy chùa giảng nó thắc mắc tại sao nói như vậy, thưa thầy, con muốn đọc thêm, đọc ở đâu, và thầy nói thầy dựa vào chỗ nào trong kinh, Phật có nói như vậy không, thưa thầy? Khi biết đặt dấu hỏi thì đứa 8 tuổi chỉ cần nó thêm chữ Y/Why vào nó bèn thành 80, nó già dặn như 80; Và nó 80 mà nó không có khả năng why.....

Chưa hết. Mỹ nó có câu rất là hay, đó là chữ impossible nó có một cách đọc là I'm possible – Tôi làm chuyện đó được; còn Impossible = bất khả. Chưa gì hết mà mình đã thua cuộc rồi. Cho nên nói chữ impossible có 2 cách đọc, cách đọc của thằng tiêu cực và của thằng tích cực, của thằng lạc quan và của thằng bi quan. Của thằng bi quan đọc là Impossible, thằng lạc quan là I'm possible.

Và chưa hết, chữ Tìm đạo, chữ đạo = con đường, trong tiếng Mỹ là gì? way, road, path. Đây tôi muốn nói chữ way, chữ phổ thông. **Tìm đạo = đi tìm who are you? Where are you? Có phải không? WAY = Where Are You? Who Are You? Anh là ai? Và anh đang ở đâu trong cuộc đời này, hiểu được 2 điều đó anh là người đi tìm đạo trong cuộc đời này.**

Trong khi người Phật tử Việt Nam thì không. Đi tìm đạo là gì? Là đi tìm thầy chùa, đi tìm tăng ni, đi tìm mấy người không tóc, đi tìm chỗ thờ phụng. Cái đó không phải là người đi tìm đạo, đi tìm đạo là người phải xác định Who are you? Where are you? Có nghe kịp không. Đó là những chuyện rất căn bản. Không có gì bày cho bằng nhắm mắt thờ phụng một người và tự biến mình thành con chuột bạch cho người ta, các vị có biết một chuyện rất là phũ phàng, khi người nghe không có nhu cầu đặc biệt thì người nói cũng không có nhu cầu đào xới chuyện để nói. Các vị có biết không?

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Tôi đi dạy học, đi thuyết pháp tôi có biết chuyện đó, khi tôi nhìn hội chúng mà khả năng tiếp thu kém quá, tôi nói kiểu tụng kinh các vị biết không. Kinh nói sao trăm bèn nói y chang vậy, tới giờ trăm đi về nguyên một lũ đi theo sādhu, cúng bao thơ. Tiền tốn mà cái đầu vẫn ngu như cũ. Lẽ ra các vị có quyền công dân, có quyền thông tuệ mà. Mình có quyền nghe miễn phí mà. Trong khi mình thu về rất là nhiều mà không tốn xu nào. Còn đảng này tốn rất là nhiều mà không thu về được cái gì. Đó là lỗ. Mà trên đời chỉ có đũa bán lỗ là đũa ngu. Chỉ có ngu mới bán lỗ thôi. Thà là một đũa ngu, đau cái là ngu tự nguyện. Trong khi người ta miễn phí mà. Không có pháp sư nào ra giá hết, nhưng cái quan trọng là mình đã lụm được gì từ ông.

Bởi nhiều khi tôi nói, ráng nghe cái này kiếm tiền xăng. Có ai nghe câu này không? Trong mấy lớp học tôi nói, ráng nghe cái này kiếm tiền xăng. Ráng nghe cái này để buồn mấy tiếng đồng hồ chạy xe, hoặc là tôi kêu vạch áo lên coi có chỗ nào trống xăm vào, nhiều người họ tưởng tôi nói đùa, rất là cần. Tôi nè, tôi được cứu chuộc bằng một vài câu nói của ai đó. Của một ông nội châu Phi nào đó. Thí dụ như kỳ rồi tôi ra Hà Nội tôi chửi trận đã thiệt.

Cách đây 6 năm về trước tôi ra tôi giảng vì các vị quên, tôi sống bên Tây mà. Bên Tây khi họ đãi mình ăn họ lựa cái gì ngon nhất, mà trong khả năng cho phép họ bèn đưa ra cho mình ăn, chứ họ không như Việt Nam mình đem ra nhiều món kỳ lắm. Thí dụ như bữa đám cưới mình đem mắm tôm ra sợ người ta cười. Hiểu không? Đám cưới mà đem rau luộc ra người ta khinh. Nhưng mà Tây không có. Tây họ coi người đến dự là ai thì họ sẵn sàng đem cái ngon nhất ra họ mời, theo cách nghĩ của họ. Thì tôi cũng vậy. Khi tôi giảng, tôi sẵn sàng nhắc đến chuyện mà khiến cho người ta hiểu lầm về tôi, tôi vẫn nói, đó là hi sinh các vị biết không? Đúng ra các vị phải ôm lấy tôi các vị khóc, khóc là vì sự đã hết mình vì tội này, đảng này các vị lại chà đạp tui. Trong kinh gọi là “cắn vào vú mẹ” cái bầu sữa đã nuôi mình mà mình cắn vào đó. Trong kinh có câu đó. Nghe pháp bằng cái đầu ngu xuẩn gọi là cắn vào vú mẹ. Mẹ nuôi mình mà mình cắn vào núm vú thì có cái đũa nào nó ngu hơn đũa đó. Các vị hiểu không?

Lần đó ở Hà Nội, tôi giảng về 5 triền cái, 5 triền cái tức là Tham, Sân, Si mà được triển khai thành 5 hình thức phiền não, trong đó đức Phật dùng ví dụ rất là đẹp, Ngài nói:

- Phiền não là chứng bệnh làm cho mình mất vị giác. Tức là thế giới muôn thuở vẫn là vậy, do có phiền não nên mình nhìn thế giới tạt nguyên, giống như người bị bệnh mất vị giác ăn cái gì họ cũng thấy nó đắng. Cuộc đời trước sau nó cũng vậy thôi, do cái đầu có vấn đề cho nên mình giận người này, mình ghen người kia mình ghét người nọ, thành kiến ông kia bà nọ. Đức Phật Ngài dạy phiền não là một chứng bệnh làm mình mất khẩu vị.
- Rồi Ngài dạy phiền não là nhà ngục nó giam nhốt chúng ta. Mẹ sanh ra mình tự do nhưng vì mắc phiền não chúng ta bèn ở tù tự nguyện. Ngài nói hay lắm.

Nói đến chữ “tù” tôi bèn kể cho họ một câu chuyện của Nhật. Sau đó nó chửi tôi không còn gì hết. Nó nói sư hông được quyền nói như vậy, sư thà kể chuyện mê tín dị đoan mà lấy từ trong kinh ra, chứ sư không được quyền nói chuyện đời. Các vị nghe chuyện đời nó như thế này. Kỳ rồi tôi ra tôi nhớ lại thù cũ tui chửi. Nó quỳ xấp lóp nó xin lỗi. Mà tới bây giờ tôi còn chưa hết tức.

Câu chuyện nó như thế này. Là phim Hiệp sĩ mù của Nhật nó có một loạt, ông này ở tù ông mù nhưng ông bị oan ức, lúc ông ra tù bạn bè đến thăm ông, chia buồn: Trời ơi, you bị tù mà tội tui thăm không được. Nghe câu trả lời ông, vạch áo lên xăm câu này. Ông tỉnh bơ ông nói: *Tù cái gì, trong đầu của tui, tù hay không tù nó khác nhau ở chỗ là khóa trong hay khóa ngoài và đũa nào giữ chìa khóa.*

Có những đũa nó chơi game 3 ngày nhốt trong phòng có phải gọi là bị tù không. No. Bởi vì nó giữ chìa. Nhưng đêm nay các vị đem tôi vô căn phòng chỉ có 3 tiếng mà công an đứng ngoài cửa bồng súng thì cái đó lại khác. 3 tiếng. Hiểu không? Bởi vì, ai giữ chìa khóa? Công an giữ chìa khóa, trăm bèn bị ở tù. Đúng không? Cho nên, tù hay ở tù, chỉ nằm ở chỗ là khóa trong hay khóa ngoài và đũa nào giữ chìa khóa. Từ đó suy ra, chúng ta có thật sự, những người ngồi trước mặt tôi có thật sự bị ở tù hay không là tự hỏi mình đi, đũa nào giữ chìa khóa và đang khóa trong hay khóa ngoài. Các vị đừng nói với tôi là hiện giờ các vị đang tự do. Có hiểu câu nói này không? Các vị đừng nói với tôi là các vị đang tự do.

Nhà tù có 2:

- Nhà tù vật chất là ổ khóa, tường giam, song sắt
- Nhà tù tâm lý nó còn độc hơn cái đó nữa, đó là những nỗi buồn, những sợ hãi, những cơn ghen, tôi cũng từng ghen tôi biết.

Tôi từng ghen ngược có biết không? Tôi ghen một người có chồng. Và tôi ghen ông chồng của họ. Chửi ghen dễ thương, tôi thấy ông cười với bà thì không sao, mà tôi thấy bà cười với ông tôi khó chịu lắm. Mà

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

thương nhẹ lắm, chỉ buồn vu vơ thôi. Mà tại sao như vậy ? Nó có lý do. Đâu có pháp sư nào dám khai cái đó ra, tại sao tôi dám nói? Là bởi vì thế này. Những người độc thân tôi rất là sợ. Bởi vì mình là tu sĩ mình không thương ai được hết. Khi tôi gặp người đàn bà có chồng tôi nghĩ đây là địa chỉ an toàn. Hiểu không? Thí dụ, cô Lan này đêm hôm khi tôi bị bệnh tôi dám gọi ai, một là còn trẻ quá thằng chồng nó ghen, hai là chưa chồng thì bố mẹ nó đâu để mình yên, tôi cứ lụm bà nào yên mồ yên mà rồi mình mới dám nhờ. Nhưng nó xui có nhiều bà dễ thương quá, thế là trầm khổ. Nhưng mà, trong thời gian đó nó y như ở tù vậy đó. Hiểu không?

Thương ai là mình đang bị nhốt tù trong cái thương đó. Ghen, hờn, giận, sợ, tù hết; và cái tù mà có song sắt, có tường giam, ô khóa, cái tù đó mình còn thương lượng luật sư và quản giáo hay tòa án tùm lum. Ít ra nhiều khi mình còn xin ông cho ra ngoài được, nhưng mà tù tâm lý là đũa nào bị đũa đó tự xử. Cho nên, đêm nay tôi đặt vấn đề với các vị, đêm nay nó có một cái câu: *Thấy vậy mà không phải vậy*. Thấy nó trẻ mà không phải trẻ, thấy nó tự do mà chưa chắc nó tự do, thấy nó già mà chưa chắc nó già, thấy nó bệnh mà chưa chắc nó bệnh như Phật đã từng nói: *Dầu thân con bị bệnh hãy giữ làm sao đừng để tâm con bị bệnh*.

Thế nào là Tâm bị bệnh? Nghe cho kỹ. Tâm bị bệnh là sao? Khi nào con nghĩ rằng, tôi đang bị đau và cơn đau này là của tôi, lúc đó con đang bị tâm bệnh. Còn khi nào con thấy cơn đau đang có mặt, và ở đây không có thằng nào con nào đau hết chỉ là sự có mặt của cơn đau, và cơn đau này do duyên mà có rồi cũng do duyên mà mất đi, lúc đó chỉ có thân bệnh không có tâm bệnh.

Kinh hay như vậy đó mà thế nào Phật tử vào cứ ngũ bách hồng danh, tụng suốt, tụng những thứ mình không hiểu, đọc suốt. Buồn quá. Kinh Phật hay quá, đau lòng cho các vị. Ta tiếc cho em. Đau.

Có nhiều người Phật tử nghe tôi giảng tới đó họ nói, con biết con sai lầm, nhưng mà “em sai rồi, xin lỗi em đi”. Bởi vì chửi em nặng quá, thế là nó quay lại con đường cũ. Mà tôi nói câu rất là nặng, phải cho tôi nói nặng để nói cho nó đã, chỉ có trâu mới quen ngỗ, chó mới quen đường chứ con người không thể nào cứ lặp lại lỗi mòn cũ mà đi.

- Đêm nay sau đêm nay về phải xem lại liệu mình có phải là người đang dẫm lại những lỗi mòn không.
- Đêm nay các vị phải định nghĩa lại, phải lặp lại những thang giá trị, có những định nghĩa rất là mới, về tuổi trẻ, về Phật pháp, về chữ nào chữ “tu” thế nào là chữ “tù”, thế nào là chữ “tĩnh” thế nào là chữ “tình” và thế nào là chữ “tinh” .

Xưa nay mình hiểu sai. Khi anh hiểu sai, anh định nghĩa sai thì anh sẽ hành động sai và phương hướng sai. Khi định nghĩa sai là anh đã thua từ đầu rồi. Chỉ riêng định nghĩa thôi. Cho nên, đêm nay một nửa bài giảng tôi muốn nói về chữ trẻ thôi. Tôi đề nghị các vị nghĩ lại đi. Mình có thật sự trẻ không, và đó cũng là niềm an ủi cho những người căn cước thì lớn tuổi thiệt nhưng họ không phải là người già. Và cũng là nỗi buồn cho những người trẻ, căn cước thì chưa già nhưng họ không còn trẻ, và có những người chỉ là hải nhi tóc bạc, chỉ là đũa con nít sống lâu thôi; còn có những người thể lý thì rất là già nhưng tâm hồn rất là trẻ và có những người thể lý có thể rất là trẻ nhưng tâm hồn rất là già, và già đây có 2 nghĩa nha.

- Nghĩa một, Già là sự cằn cỗi, là sự héo úa, là sự chậm chạp, là sự kiệt sức
- Nhưng già cũng có nghĩa là sự chững chạc.

Già dặn, già lão và già cỗi, trong kinh đức Phật dạy đẹp lắm: “này Anan, giả định như hôm nay ta không đi được ta phải cần đến đệ tử khiêng ta đi, thì này Anan dầu Như Lai chân không đi được thì tinh thần Như Lai vẫn như thời tuổi trẻ”.

Các vị nhớ dùm tôi câu này, thế nào cũng có người nghe lại cái này thắc mắc, tại sao giống thời tuổi trẻ được? Bây giờ tôi già, tôi bệnh, tôi yếu, nhưng trong kinh nói rất là rõ, nghe cho kỹ nè:

Vạn pháp ở đời không thể nào tồn tại bằng cách đứng yên.

Câu này đúng hay sai ? Mọi thứ ở đời không thể nào tồn tại bằng cách đứng yên, nó phải luôn luôn vận động không ngừng, trong các biện chứng của duy vật biện chứng nó có cái thể phụ phủ định, cái này nó không phủ định cái kia, nó cứ tồn tại. Có biết cái đó hả? Nói theo kinh Phật thì mọi thứ không thể đứng yên, nó luôn luôn vận động. Vấn đề của mình là tự cho mình là già, mình bèn nhìn về quá khứ bằng kinh nghiệm cũ, nghĩa là chúng ta đang đứng lại để quan sát một thứ đang trôi đi. Có hiểu không? Mọi thứ nó không ngừng đi tới, mà đến một lúc nào đó mình tự cho mình quyền lười suy nghĩ, lười đổi mới, thế là chúng ta trở thành kẻ đứng bên đường để nhìn tàu hỏa chạy ngang. Các vị có nhớ câu chuyện anh đầy tớ đánh dấu mạn thuyền để đi tìm thanh gươm của ông chủ không? ông chủ đi trên sông làm rớt thanh gươm kêu thằng đầy tớ nhảy xuống mò thì anh thấy nước sông sâu, nước chảy mạnh, chảy xiết anh mới làm dấu

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

trên mạn thuyền, ông chủ hỏi Tại sao không nhảy xuống nước mò mà lại đánh dấu? – không, chỗ này sông sâu nước xiết, con đánh dấu lát vô bờ nước cạn con mò. Ông chủ nói, mi nghĩ sao vậy? Thuyền đi, nước trôi, ngay bây giờ nhảy xuống còn không biết grom nó nằm ở đâu, một lát đi mò chỗ khác.

Và có câu chuyện mà tôi thích ghê lắm, tôi thích đến mức tôi kể mà tôi không biết nhục. Là có anh đó ảnh uống rượu say, chuyện đó buồn thay lại là câu chuyện của tất cả ở đây mới ghê chứ. Ảnh uống rượu say, ảnh đi với đám bạn, lúc đi ngang nhà ảnh, chia tay bạn : Tụi bây đi trước, tao đi qua nhà, tụi bạn đi nhìn ảnh thấy ảnh đang loanh quanh dưới cột đèn trước nhà, ảnh đi tìm cái gì đó, tụi bạn nói nhau, chắc thằng Tèo mất đồ, quay lại giúp nó, thì nguyên đám chân nam đá chân xiêu rồi nhưng mà quay lại nó hỏi: Kiểm cái gì vậy? – Chìa khóa nhà mất rồi. Tụi bạn hỏi: Mày nhớ mày làm mất ở đâu? Quán nhậu, hay là rớt dọc đường hay mày bỏ quên trên nhà rồi? Nhớ kỹ lại đi. Nó lè nhè nó nói, tao không có nhớ. Nhưng tao tìm ở đây vì ở đây có đèn.

Câu đó rất là sâu. Chúng ta thường có khuynh hướng giải quyết vấn đề ngay trên những điều kiện hiện có. Buồn quá, ngó qua thấy lon bia, ực vô. Buồn quá, thấy bộ bài, hiểu không? Buồn quá thấy chiếc xe, chụp, lao ra ngoài xa lộ; chúng ta luôn luôn giải quyết vấn đề bằng điều kiện hiện có mà lẽ ra chúng ta không thể giải quyết vấn đề bằng điều kiện hiện có mà phải giải quyết vấn đề bằng giải pháp cần thiết, có phân biệt được 2 cái này không?

Làm ơn hiểu dùm cho tôi nhờ.

Vấn đề phải giải quyết bằng giải pháp cần thiết chứ không phải giải quyết bằng điều kiện hiện có. Tôi nói tiếng Việt có khó nghe lắm không? Không thể giải quyết vấn đề bằng điều kiện hiện có, phải giải quyết vấn đề bằng giải pháp cần thiết. Thí dụ giờ tôi đói, theo các vị trên bàn này tôi có cho vô miệng được không? Bởi vì nói cái điều kiện hiện có mà. Cái phone trong túi tôi nè, mặc dù nó hơi mơ hồ thiệt nhưng đó là một giải pháp cần thiết. Các vị đừng nghĩ tôi khùng. Quý vị cũng khùng nữa. Rất nhiều Phật tử trong lúc buồn đã chọn giải pháp lấy khăn giấy bỏ vô miệng. Tôi nói đúng hay sai. Có không? Là sao? Chạy vô chùa kiếm cái chùa, rồi thầy nói cái gì cũng kêu niệm Phật, thầy kêu lần chuỗi. Tôi không bôi bác bài xích ai nhưng phải nói là rất nhiều Phật tử đã nhắm mắt đi theo đạo chỉ vì giải quyết nỗi buồn mà không biết ông thầy chùa nói cái gì, có không? Thấy mình có tiền là kêu đi làm phước, quỳn góp tùm lum, bỏ tiền tỷ ra cho nó hết buồn thật ra đó không phải là giải pháp. Cái mình cần nghe là ông cho mình một chia sẻ cần thiết; đa phần Phật tử toàn tốn tiền để giải quyết nỗi buồn hoặc vào chùa theo tăng ni họ dạy gì làm đó, toàn là đi tìm chìa khóa chỉ vì chỗ đó có đèn. Có hiểu tôi nói gì không? Đây toàn đồng không.

Các vị phải lập lánh lên cho tui mừng.

Phải vàng. Bất chấp tuổi tác, chúng ta có quyền là vàng, vì sao? Vì chúng ta có khả năng có phép lạ mà, phép lạ còn có xá gì vàng. Các vị hiểu chữ phép lạ này tôi nói không? Lẽ ra hoàn cảnh đó chuyện đó không có mà nó có. Lẽ ra hoàn cảnh đó nó có mà nó lại không có. Và, từng người ở đây hoàn toàn có khả năng thực hiện phép lạ ngay trong căn nhà của mình. Thí dụ, hồi đó giờ mình làm biếng, cứ đi về là bày, để nhà dơ. Nhưng mà sau bài giảng này về tại sao mình không sống sạch sẽ hơn chút? Bên ngoài thành phố chưa đủ ô nhiễm hay sao? Và một căn phòng bề bộn thế này là đầu óc nó cũng bề bộn theo, cần rặng nghe lời ông sư, dọn. Mà khi đã sạch nó thành trơn, bữa sau về mình thấy nó dơ mình chịu không nổi. Nó cũng là phép lạ. Tức là từ một con người lười nhớt thay bèn trở nên sạch sẽ làm cho bà má mình bả cũng hết hồn bả phải lại rờ trán mình, thì cái đó là phép lạ. Nha.

Như hồi hôm qua tôi giảng đâu tôi quên rồi, tôi có kể chuyện bà đó đi đám tang chồng, bà nghe ông linh mục tán thán chồng bà, bà nghe khen chồng bà quá, bà đứng khóc mà kêu thằng con mày lại coi ai nằm trông vậy, vì thằng bố mày nó không có ngon lành vậy đâu.

Thì ở đây cũng vậy, mình phải sống sao cho ba má mình ngạc nhiên, bả phải lại bả hỏi căn cứ của mình mới được. Bả nói mày không bao giờ mày gọn như vậy, chưa bao giờ mày dễ thương như vậy thì các vị chỉ nói: Nghe ông Toại Khanh, ông đã cho con phép lạ. Phải vậy mới được chứ.

Sống sao mà ba má nhìn mình bả luôn luôn nhìn thấy mình bả thấy con của bả là chưa được.

Tôi nhớ tôi đi nước ngoài, có bài thơ Huế mà tôi nhớ hoài: “Tôi nhìn em như nhìn thấy quê mình” nó có câu thơ đó, đi xa xứ một buổi chiều mùa đông trên phố xứ người, bỗng nhiên nghe người đi đặng trước nói phone bằng giọng Huế, ảnh tắt tả chạy theo “cô Việt Nam hả? Huế phải không” cô kia quay lại “gì vậy cha?” ảnh nói: Nghe vậy cũng mừng nữa. Nó chửi cũng mừng nữa. Vì “ta nhìn em như nhìn thấy quê mình” nghe tiếng chửi giọng Huế cũng thương nữa. Nó chửi nghe như nước mắm cơm hến, mà nó nói ngọt thì cứ như chè sen hột nhãn vậy đó. Thương như vậy đó.

Cho nên, phải sống có phép lạ.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Quên, chữ “phép lạ” đức Phật Ngài dạy có 6 phép lạ hay lắm, tôi vừa nói đến cô Huệ chửi tôi mới thấy, xuống phi trường Tân Sơn Nhất các vị biết tôi thương cái gì không? Mùi cống. Các vị không biết, xa xứ mới biết, bên Thụy Sĩ làm gì có mùi cống. Mà cống thêm rác, rồi bên đây hút thuốc vô tội vạ khói bay mù trời như không còn dịp hút, những tình huống đó, phải nói, tôi xuống phi trường Tân Sơn Nhất tôi nghe mùi cống bước ra ngoài mùi rác thương lắm, mùi đó là mùi Việt Nam, nhưng mà vấn đề không phải nằm chỗ đó, đừng nghe như vậy rồi mai một xả rác trước nhà tui. Nó sâu chỗ này.

Tại sao tôi yêu mùi rác, tại sao tôi yêu mùi cống? Là đằng sau cái rác và cống đó tôi thấy bản đồ chữ S – 4000 năm văn hiến, 54 sắc dân, và tiếng Việt của tôi, da vàng của dân tộc tôi, cầu khỉ, cầu đa, bến nước, con đò quê tui, tui nghe đằng sau đó là một núi ký ức.

Bậc thánh cũng vậy. Tại sao bậc thánh yêu hết muôn loài, là vì bậc thánh thấy đằng sau bản mặt thấy ghét của nó là vô minh, là sự hiểu lầm, là sự ngộ nhận. Ngài thấy đằng sau gương mặt thấy ghét đó là vô số những kiếp quá khứ nó từng là cha, là mẹ là vợ của mình, nó từng là đứa mình mất ngủ, từng là đứa chia tay trên bến hẹn ngày gặp và từ đó không còn gặp lại nữa, mấy chục kiếp sau gặp lại nó bèn là kẻ thù, nó bèn là một bà hàng xóm dễ ghét, nhưng nếu nhớ lại kiếp xưa nó chính là con Cúc, con Lan, con Hương, con Yến, gia đình cảm tạ nó yêu nhau, nó lên ra đầu ngõ, nó gói một ăn cà rem coi chừng đau bụng, con Lan đó chứ ai. Hiểu không? Cái bà hàng xóm dễ ghét hôm nay chỉ cần nhớ nó chính là con Lan ngày xưa và thằng hôm nay chính là thằng Điệp kiếp nào, bèn thương như cũ. Gớm như vậy đó. Các ngài nghe mùi cống mà thấy đằng sau là một mảng trời quê hương, một mảng ký ức. Còn phàm phu mình thì sao? Mình thấy cống là cống là thua rồi. Không thể yêu được quê hương qua đằng sau mùi cống và mùi rác. Bậc thánh thì khác.

Cho nên, đức Phật dạy, phép lạ có 6:

1. Lẽ ra chuyện đó không thể xảy ra mà nó xảy ra.
2. Lẽ ra chuyện đó phải xảy ra nhưng nó không xảy ra.
3. Yêu được cái người ta ghét. Là gì? Có khả năng sống một mình, có thể ngồi hàng giờ ở bờ nước, nghe gió thổi mà tĩnh tâm, có thể ngồi hàng giờ trong thư viện. Đa phần thiên hạ ai cũng ón nhất là thời quẹt quẹt mà mình không quẹt. Mình vẫn ngồi theo dõi hơi thở. Chứ vụ quẹt quẹt là cảm dỗ cực kỳ biết không? Khiếp chưa. Nhưng mà mình không thèm quẹt, để kè bên tắt, off phone. Đọc từng trang sách giấy, ngồi tĩnh tâm. Vào ra kinh hành, rót trà uống trong tĩnh thức, đó là phép lạ.
4. Chán được cái mà người ta mê. Đẹp, 6 múi 3 vòng nghiêm chỉnh, có mô tô, có tiền, lẽ ra đêm nay đi nhảy đầm, hẹn hò chè cháo, coi phim ảnh, nhưng mà không, ở nhà. Có nghĩa là chán cái người ta mê và thích được cái người ta sợ, đó là phép lạ. Bậc thánh nghe người ta chửi vẫn thương được đứa chửi mình. Đó là phép lạ. Ai nghe nói thần thông của thánh nhân mong bay như chim. No. Thần thông đó đức Phật Ngài dạy thứ thần thông bay như chim là thứ phàm phu có thể có được. Nhưng khả năng yêu đứa khó yêu mới là phép lạ của phép lạ. Giờ hiểu chưa? Giờ mới tin đó là phép lạ đúng không? Còn 2 phép lạ nữa là gì?
5. Làm chuyện gì giúp cho mình tốt hơn, giúp cho người khác tốt hơn, đó là phép lạ, còn những chuyện bay nhảy làm cho người ta thỏa mãn tò mò đối với Ngài trò chơi trẻ con. Có hiểu không? Cái gì mà giúp cho mình được chuyển hóa tốt hơn, giúp người khác an lạc hơn, đó mới là phép lạ. Làm thay đổi thế giới một cách tích cực chứ không phải thay đổi thế giới theo kiểu ung thư xức dầu vào rún. Hiểu không? Chuyện hôm nay tôi bay vòng vòng mấy ngày chỉ là trong khi nguyên đám trước mặt tôi là đám phàm phu cần được nghe pháp thì tôi không giảng đạo giác ngộ cho họ nghe mà tôi chỉ bay cho họ coi thôi, bệnh phiền não họ vẫn còn nguyên, có đúng không? Như vậy có nghĩa là bị ung thư mà xức dầu vào rún, đúng không? Mà chúng ta đa phần khoái xức dầu vào rún. Có đúng vậy không?

Chữ “chay” là chữ thuần việt, lẽ ra là chữ “trai”= trong sạch. Chứ không mắc mớ gì tiếng Việt Nam mình chay có nghĩa là không ăn đồ có nguồn gốc động vật. Nghe kịp không? Chuyện thứ hai là có nhiều người họ lắt léo, họ nói ăn mặn = ăn mạng, mạng sống. Cái đó là cách nói ví von, cái đó hay à nhưng có điều trong trường hợp nào thì nó là hay, nhưng ở hoàn cảnh mình đang nói về mặt ngôn ngữ từ nguyên thì bắt buộc mình phải nói nghiêm túc. Chữ “chay” có 2 nghĩa:

- Chay = không ăn đồ có nguồn gốc động vật, có những vị họ khó đến mức họ không uống sữa, không ăn phô-mai. Đó là những vị họ nghiêm túc.
- Chữ chay còn nghĩa nữa rất là đẹp, chay = không ăn cái gì có ý nghĩa bất thiện. Thí dụ đó là của phi nghĩa, không ăn. Đồ do lừa đảo, lật lọng, cướp giết, sang đoạt, chiếm hữu, thì người tu là

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

người tu là người không sử dụng vật đó. Ngay cả ngoài đời một người đảng hoàng họ không xài của phi nghĩa, có ai nghe chữ “phi nghĩa” không? Thì “chay”= thí dụ mình không ăn gì nó có tội. Tuy cái đó không phải đồ cướp giết nhưng ăn cái đồ mà phải làm cho người khác bị đau khổ, mình vẫn ăn mặn, nhưng mà không ăn đồ phải cắt cổ, phải làm cho loài đau đớn. Ăn mặn tùy duyên. Nó khác. Còn ăn mặn kiểu kiếm tìm để ăn nó khác. Có phân biệt được cái này không?

Ăn tùy duyên là sao? Có nghĩa là điều kiện sao mình cũng thích nghi được. Nó khác. Có rất nhiều người tôi biết một bữa cơm chay đối với họ là cả vấn đề khó nuốt, họ phải có gì tanh tanh mới nuốt được. Cái đó không được.

Còn ăn tùy duyên thì tới nhà người ta hoặc chỗ nào đó không có tàu hũ họ vẫn ăn nhẹ nhàng, có điều ít chút. Các vị có biết bên Thiên tông có thuật ngữ mà ít người biết, đó là canh Lục tổ, có biết không?

Tức là theo truyền thuyết của Thiên tông, Trung Hoa, ông sơ tổ thiên tông của Trung Quốc là ngài Bồ Đề Đạt Ma, ngài truyền cho nho sĩ, thần quan, sau đó xuất gia thành ngài Huệ Khả, cứ vậy truyền đến tổ thứ 5 là tổ Hoàng Nhãn, tổ Hoàng Nhãn có đệ tử lớn rất uyên bác là ngài Thần Tú. Ngày kia trong chúng hành giả một vị không biết chữ vẫn đến tu với ngài, ngũ tổ thấy người này không biết chữ nhưng có sở chứng cao hơn ông đại đệ tử uyên bác của mình, cho nên, đang đêm đem y bát truyền lại cho người đệ tử không biết chữ, nói “đạo ta sau này truyền lại cho con, nhưng mà chung quanh con hiện giờ có rất nhiều kẻ thù, thôi con đi đi”. Đích thân Ngũ tổ chèo xuồng đưa Lục tổ qua sông và dặn rằng “thời chưa đến đừng lộ diện để hoằng pháp”. Thế là Lục tổ Huệ Năng đã lưu lạc trong dân gian 15 năm, chờ duyên để ra hoằng pháp. Trong 15 năm đó có lúc ngài phải sống chung với đám thợ săn trong rừng, mà các vị biết ngày xưa khác bây giờ. Bây giờ mình mua sắm đồ đạc dễ dàng, thời xưa, các vị biết một miếng vải vậy là phải dệt rất là lâu mới được miếng vậy. Ngày xưa muốn có vật dụng kim loại lớn cỡ này là cả một vấn đề. Cho nên, ngài đầu tự nấu ăn được, tiếng Việt Nam kêu là ăn ké, ngài phải ăn ké đám thợ săn, vì ngài là người tu cho nên ngài không ăn thịt cá, cho nên ngài mỗi ngày hái rau rừng gỏi vô nồi thịt của đám thợ săn, đến lúc ăn thì ngài vớt rau ngài ăn, từ đó có từ canh lục tổ là vậy đó. Có nghĩa là, ăn chay nhưng mà tùy duyên. Còn có người dưa, muông, tô là phải ăn riêng. Dĩ nhiên cái đó do họ tanh thì không nói gì, nhưng do họ chấp thì không nên.

Vậy thì chữ “chay” có 2 nghĩa. Một là né tránh thức ăn có nguồn gốc động vật; Hai là né tránh không ăn thứ thức ăn tội lỗi. Thí dụ như người giữ giới cư sĩ có thể ăn chiều, nhưng đối với người xuất gia thì kiêng ăn chiều. Tại sao kiêng ăn chiều? Trừ trường hợp bị bệnh, được thực. Còn nếu ăn chiều chỉ để cho ngon miệng, khoái khẩu, ăn theo thói quen chiều phải ăn hoặc nghe thức ăn có mùi thơm chịu không được thì trường hợp đó là không được. Còn bệnh thì lâu lâu bệnh lần thì trong trường hợp đó, trong trường hợp người xuất gia kiêng không ăn quá Ngọ là thọ trai = không ăn quá giờ.

Tại sao chuyện ăn chiều được đức Phật Ngài khuyến cáo không nên? Là bởi vì có 3 lý do:

- (1) Nhu cầu thực phẩm thực sự của mình trong một ngày nếu ăn buổi trưa đảng hoàng, không cần ngon lành đắt tiền chỉ cần đảng hoàng = đủ chất, đủ nuôi mình trong 24h đồng hồ. Nhu cầu một buổi là đủ rồi.
- (2) Thứ hai, thêm một bữa ăn là thêm một núi vấn đề. Kiếm tìm, nấu nướng, lật rau, rửa, xào chiên,... mệt lắm. Cho nên, chuyện thứ nhất là nhu cầu thực sự của mình chỉ có 1 buổi. Và người nào không bắt bao tử làm việc nhiều không tiêu thụ quá nhiều hóa chất, tuổi thọ người đó tăng được mấy chục phần trăm. Các vị không tin đi hỏi bác sĩ coi, ăn ít mà đủ chất thì tuổi thọ tốt vô cùng. Thứ hai là giảm được thời gian hoang phí cho những việc tào lao.
- (3) Không tiếp tục củng cố, nuôi lớn tập khí sanh tử, tức là mình chiều theo thị dục. Có hiểu thị dục không? Có nghĩa là, thích thì ăn, nghe thơm thì ăn, nghe ngon thì ăn, có điều kiện thì ăn, còn đảng này, mình vô lượng kiếp mình đã chiều theo cái miệng của mình, thật ra nói chiều miệng nói hơi sang, thật ra mình chỉ chiều có một đoạn lưỡi thôi, phần ngon có một khúc, sau khúc đó là vô trong mình có ăn gì cũng trót quớt, dầu tàu hũ, thịt cá, qua khỏi cái này là hết. Chỉ có khúc ngắn. Lưỡi mình có phần nó biết vị mặn, có phần biết vị ngọt, ở đây có ai không biết cái đó không? Nó vậy đó. Cho nên, nếu chia ra nó mắc cười lắm. Mà chỉ vì một khúc này thôi mà mình làm đủ thứ chuyện hết. Ăn riết nó quen.

Cho nên ăn chiều có 2 trường hợp:

- Một là do đòi hỏi sinh học, cơ thể nó đói.
- Trường hợp thứ hai là do thói quen tâm lý.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Hiểu như vậy đó thì bỏ bữa ăn chiều trường hợp này gọi là trai. Còn chữ trai kia là không ăn gì mà hại chúng sinh, thí dụ không ăn mặn hoặc là ăn nhưng không phải giết chóc ai hết, không làm ai khổ, không làm ai đau đớn cũng gọi là trai. Từ đó nó ra tiếng Việt là chữ “chay” thì chữ chay cũng có 2 nghĩa như vậy đó: Một là không ăn đồ ăn có nguồn gốc động vật; trường hợp thứ hai là không ăn cái gì làm khổ người khác và không làm mất thời gian tu hành của mình. Đó gọi là trai.

Nhưng mà đó là mới nói trên mặt nổi đề tài tôi đang nói thôi. Mặt chìm của nó là cái gì?

Chữ trai trong đạo Phật có 2 : miệng trai và lòng trai.

Cứ nghe nói tu là phải ăn rau trái củ quả, tu là không được thịt thịt cá, cái đó mới trai miệng thôi. Còn trai lòng là sao? Các vị đoán ra được phải không? Lẽ ra tôi giận nhưng tôi không giận đó là trai lòng; lẽ ra tôi thích nhưng tôi không thích, đó là trai lòng; lẽ ra tôi toan tính, tị hiềm, so đo, nhỏ mọn nhưng tôi không như vậy, tôi hào sảng, hào khí, bao dung, độ lượng đó được gọi là trai lòng, giữ lòng cho nó sạch. Cái đó khó.

Có người hỏi tôi: Sư ơi, pháp môn tu hành nói thì dễ nhưng mà làm thì khó. Sư có thể giúp con được hay không? Tôi xin gợi ý thế này.

Nghe cho kỹ cái này. Cái này phải xăm.

Không học giáo lý, giáo lý dốt, phải học giáo lý. Và không học giáo lý thì lấy cái gì tu đây? Và, nếu có học giáo lý và thực tập chánh niệm các vị sẽ thấy ra chuyện này. Sẽ thấy ra chuyện khó tin, khó hiểu này, mà với điều kiện là phải có học giáo lý + phải có sống chánh niệm. Phải có 2 cái phải này, chứ có học mà không sống chánh niệm không được. Hoặc có chánh niệm mà thiếu kiến thức giáo lý cũng không được. Phải có cả 2. Có kiến thức giáo lý căn bản và có thực tập chánh niệm. Các vị sẽ thấy ra chuyện khó tin này: Các vị chỉ thật sự an lạc khi không có phiền não thôi. Thích cũng là phiền não, giận cũng là phiền não, ghét, sợ, toan tính cũng là phiền não. Mà mỗi lần phiền não là một lần đau khổ. Mà khi mình không học giáo lý, không sống chánh niệm thì mình tự cho mình quyền phiền não. Có hiểu không?

Tôi tánh không có nóng mà tánh tôi cái gì phải thì thôi. Hiểu không? Thế là mình cho mình cái quyền giận, đúng không? Mình đi làm về mình có quyền tự thưởng mình chứ, mình ghé quán nào làm cái bánh xèo chứ. Nhưng đó không phải là hành giả. Hành giả thứ thiệt họ không có nói như vậy, họ không có tự thưởng tự sướng. Không có. Hành giả thứ thiệt đi làm về đói bụng, họ chỉ nghĩ chuyện rất là nhanh: Mình đang cần cái gì bỏ bụng, thì họ kiếm cái gì lành. Hiểu chữ lành không? Thí dụ bụng trống đừng để đồ ngọt vô nó thành chua. Bụng trống không nên để đồ cay. Đương nhiên, mì gói là độc, đương nhiên đường nhiều không tốt, muối nhiều không tốt, đúng không? Lúc đó hành giả, khi đói bụng quá thì hành giả tìm cái gì tự mình hiểu là nó lành và nó xoa dịu được cơn đói này. Hành giả bèn đưa nó vào. Còn thắc mắc, con không biết cái sư nói là cái gì, thì tôi xin lỗi tui chửi ngu, vì chuyện đơn giản vậy mà, tôi hỏi nguyên đám này trong tình huống mình bỏ gì vô bụng nó lành, các vị có biết không? Tự biết chứ không lẽ giờ bắt ông thầy chùa dạy ăn là thấy mục nội rồi.

Có nghĩa là lúc bị đói hành giả chỉ nghĩ đến cái gì, nhớ văng vẳng lời của ông sư, trong tình huống đó thay vì kiếm món mình thích thì chỉ cần kiếm món lành, thí dụ có nhiều người họ có thể ăn một chút tinh bột, thí dụ như vậy. Sẵn tôi nói luôn bên Thụy Sĩ, họ ăn đúng câu người Tàu nói. Người Tàu nói mà người Thụy Sĩ làm mới ghê chứ. Người Tàu họ nói: *Ăn sáng như hoàng đế, ăn trưa như tể tướng, ăn chiều như ăn mày* = Buổi sáng trước 12 giờ anh có quyền anh ăn thịt rỗng, nhưng sau 12h trưa là anh tiết giảm, càng ít càng tốt. Có nghĩa là anh muốn ăn ba cái dầu mỡ, thịt trâu thì bỏ gì là anh ăn buổi sáng. Nhưng sau 12h là anh giảm từ từ, buổi chiều anh ăn như ăn mày và người Thụy Sĩ làm đúng cái đó. Thụy Sĩ họ coi trọng bữa sáng điểm tâm là phô mai, sữa tươi, bơ,... nhưng buổi tối họ chỉ ăn salad, tôi nói đa phần chứ không nói trường hợp cá biệt nha.

Chứ còn ở đây ai qua Thụy Sĩ gặp trường hợp cá biệt tối ăn cả ký thịt steak thì không nói nha, phổ thông tôi biết, người Thụy Sĩ chỉ số trường thọ họ rất cao. Là vì họ ăn uống rất ok, họ ăn uống rất là lành. Cái đó là do mình. Còn người Tàu, người Việt mình, hề có tiền, lại ở phố là tối nào cũng quất một bụng. Cái đó rất là độc. Xin báo một chuyện là nó chỉ ngon một đoạn này thôi, sau đó là nguyên ông ở dưới chịu trách nhiệm hết, các vị thấy có tàn nhẫn, có ngược đãi, có bạc đãi, có bạc hành cái bao tử mình không?

Cả cơ thể mình, mình nói mình thương mình nhưng mà mình bạc đãi nó. Mà bạc đãi nó nghĩa là mình bạc đãi mình.

Cho nên, hiểu được cái đó là mình thấy ngay trong chuyện chiều theo cái miệng của mình là mình đã làm hư một nửa chữ “trai”, trai miệng. Còn khi mình chiều theo phiền não của mình là mình làm hư một nửa, trai lòng. Cứ mỗi lần để cái lòng mình bị sống trong cái thích và trong cái ghét, trong bất mãn, trong sợ hãi, trong tị hiềm, là một lần tự làm khổ mình.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Mà để thấy điều này chỉ có học giáo lý và sống chánh niệm thì sẽ có một ngày các vị thầy, chuyện sống trong thiện tâm nó không phải là công phu mà nó là quyền lợi, nó là niềm hạnh phúc. Tôi biết tôi nói cái này nhiều người trong đây chưa quen được câu nói đó. Có hiểu không? Hơi khó.

Vua Thành Thái đi chơi ngoài biển, ông vọc cát tay dơ, ông thị vệ đưa cho ông thau nước để rửa, ông hỏi: Tay dơ lấy nước để rửa, nước dơ lấy gì rửa? Nước đây không phải là water mà là country. Hiểu không?

Tôi nói một lần nữa, không học giáo lý, không sống thực tập chánh niệm. Tất cả lời dạy đức Phật đều khó thực hiện. Tại sao nói khó? Vì nó đi ngược con người xưa giờ của mình. Chớ nó thật ra không phải khó. Nó khó thật ra vì nó đi ngược con người xưa giờ của mình. Mà bây giờ mình phải biến mình thành con người khác, mà tại sao động cơ động lực nào mình có thể biến mình thành con người khác? Thì vẫn quay lại với giáo lý căn bản, anh phải thấy rằng kiểu sống của anh xưa giờ là khổ. Khi anh thấy nó là khổ thì anh mới biến thành con người khác. Có một anh ảnh là đại gia ảnh giàu ghê lắm mà ảnh bị vợ bé, vợ mọn, phòng nhì phòng bốn tùm lum tà la ghen tuông, thêm công ty, hãng xưởng, kế toán nhúc đầu, ảnh vào nói với sư phụ thiền sư, ảnh nói: Con khổ quá, chỉ có sư phụ cứu được con thôi.

Sư phụ nói: Uống trà đi rồi mình nói chuyện sau.

Thiền sư mới đưa ông ly nước. Ông để cái ly.

- Không. Phải cầm lên mới được. Sư phụ rót

Ông nghe ông mới nâng cho sư phụ rót; sư phụ rót sư phụ cố ít rót cho nó tràn ra ngoài, nóng, ông không chịu được ông mới buông xuống, sư phụ hỏi: Tại sao buông? Dạ nóng quá. Sư phụ nói, thấy nó là khổ thì buông được.

Ở đây có ai hiểu không? Khi mình len lén mình nghĩ mình đẹp, mình len lén mình nghĩ mình còn trẻ, mình len lén mình nghĩ mình còn ngon lành, mình còn ok thì chư Phật ba đời mười phương cứu không nổi. Con phải thấy con có vấn đề, con phải thấy sự có mặt của con là vô nghĩa, vô bổ, tôi hay nói hoài câu nói trong phim twilight, câu nói của nhân vật chính trong đó, ông nói với cô người tình: Em à, giả định như tụi mình sống hoài không chết thì mình sẽ sống cho cái gì?

Nếu mình sống mãi mãi không chết, thì mình sẽ sống cho cái gì? What do you live for? Câu này rất là sâu, và tôi e là trong 100 pháp hội thì chỉ 1% hiểu được câu này. Giả định như bây giờ chúng ta phải học giáo lý, phải bình tâm, mình hiểu hạnh phúc là gì, đau khổ là gì thì mình mới thấy đời sống mình là vô nghĩa.

Nó xui chỗ là mình không chịu hiểu vấn đề như nó là, mà mình chỉ hiểu vấn đề như mình muốn, đa phần là như vậy. Hiểu cái đó không? Mình không hiểu vấn đề như nó là, cách nói này có khó hiểu không? Mà toàn sống như mình muốn không. Từ đó mình không thấy được. Nếu mình hiểu hạnh phúc là gì, đau khổ là gì mình sẽ thấy cái mình đang đi tìm nó cực kỳ tào lao. Đương nhiên, tôi nói cái này các vị nghĩ rằng chắc sư đang giảng sư phải đạo mạo hoặc sư là thầy chùa sư nói vậy thôi, chứ các vị đừng quên tôi đâu còn trẻ. Ở trong đây tôi cũng là hàng trưởng bối, tôi già rồi mà. Cho nên, tôi có thẩm quyền và có tư cách để tôi nói cái này:

Chúng ta yêu nhau vì chúng ta hiểu lầm, các vị biết không? Nếu mà nhau sâu một chút thì không thể nào yêu nhau đừng có nói là lấy nhau, nhưng mà mình yêu nhau, lấy nhau toàn hiểu lầm không. Tôi biết nhiều người không hiểu chỗ này. Họ tức lắm, họ đi ra ngoài, con không đồng ý, con không đồng ý, hoặc đứng dầm chân “hồng chịu, hồng chịu, hồng chịu” nhưng mà nó như vậy đó. Hiểu lầm. Hiểu không? Chứ thử mà hiểu sâu chút nữa, không dám lấy.

Chuyện đầu tiên nó đẹp là mình thấy mình khoái rồi, nhưng cái gu mỗi người mỗi khác. Hiểu không? Tại sao con Lan con Cúc đứa nào cũng Á hậu mà mình lấy con Lan không lấy con Cúc? Cái gu. Một chuyện. Mình thấy nó nhìn mình nó cười mình tưởng nó thích mình. No. Chưa chắc. Nhiều khi mất bò câu con đậu con bay. Tưởng nó nhìn mình thế là mình xấp dzô, thì lâu ngày nó dính. Nhứt cự ly nhì cường độ; xấp dzô riết rồi đẹp trai mặt chai không bằng nói dai thì nó dính, mà đàn ông yêu bằng mắt, đàn bà yêu bằng lỗ tai, cứ nịnh nó riết nó nghe nó tin. Cứ nịnh nó suốt là nó tin. Cho nên, do hiểu lầm, thử mình hiểu nhau sâu một chút, nếu cổ đến với mình bằng những gì cổ nghe thì mai này cổ sẽ bỏ mình bằng những gì cổ nghe thẳng khác. Có không? Có thể có cái đó không?

Nó yêu mình bằng lỗ tai thì nó sẽ bỏ mình bằng lỗ tai, nó đến với mình bằng quà tặng, thì mai này nó sẽ bỏ mình vì quà tặng, tin tôi đi, và chưa hết, có cái này khó tin. Hôm nay nó đến với mình bằng tình yêu, mình thấy lý do này ngon nè, chưa. Mai một nó sẽ yêu thẳng khác. Đúng, nó không bị vàng bạc cảm dỗ, nó không bị đói nghèo thử thách nhưng nó đến với mình bằng chân tình đúng không? Thì mai này sẽ có chân tình khác bự hơn.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Bởi tôi nhớ có ông quan huyện khác trong làng, thằng Trương Tam, Lý Tứ nó ra nó kiện, vụ hàng rào với mấy con gà không có gì hết. Thằng Trương Tam đưa 2 ngón tay, là 2 lạng bạc, thì ông đăng hăng, “vụ này Trương Tam đúng là cái chắc rồi, khỏi xử”. Cái thằng Lý Tứ nó đưa 3 ngón “nhưng mà mình xét lại thằng Lý Tứ nó đúng”. Cái đám ở dưới, đúng thì đúng một người sao đúng hai người được? Không nhưng mà cái thằng Lý Tứ nó đúng, cái đúng nó nhiều hơn.

Ở đây cũng vậy, họ yêu mình vì tình yêu nhưng mai này họ cũng vì yêu thằng khác nhiều hơn mình là họ mất mình liền. Và chúng ta biết, đời là một dòng chảy, mọi thứ nó không đứng yên. Gu của mình có thể do tâm thân sinh học, có thể do Khuynh hướng tâm lý, có thể do nền tảng văn hóa, bối cảnh gia đình, bối cảnh văn hóa, bối cảnh xã hội, bối cảnh sinh trưởng, bối cảnh đất nước, bối cảnh kinh tế,... vào thời điểm A một núi nền tảng nó cho mình một cái gu, một sở thích rất là lạ, tôi đặt là X1, nhưng ở thời điểm khác, X2 hiểu tôi nói không? Cho nên, nó không có bền, và có trường hợp chúng ta không bỏ nhau nó có nhiều lý do lắm, tạm thời họ chưa tìm ra thằng khác, hoặc nó đang lệ thuộc mình về tài chánh, nhiều khi sĩ diện, nhiều khi lớn tuổi, nhiều khi nghĩ không còn nhiều thời gian, ... tùm lum hết, cuối cùng ráng gông ở với nhau, nhưng trong những cặp còn trụ với nhau, đến chết, nếu xé tan nát ra nó đủ thứ lý do chứ không phải chỉ vì chung tình. No.

Nhớ cái đó, cẩn thận cái đó, đừng có thấy ba cái ngân khánh, mấy dịp lễ mừng 50 năm hôn nhân tôi thấy ớn lắm, cái đó là 50 năm đọa đày nhiều hơn là 50 năm, lấy nhau vui 3 tháng, buồn 3 năm, khổ suốt đời, do hiểu lầm nhau cho nên mình lấy nhau.

Như tôi rất là thích câu chuyện anh chàng đó ảnh bọm rượu, ảnh lấy vợ, ảnh tiếp tục uống say, bà vợ mới khóc, ngày xưa thương anh thì lấy, hi vọng lấy nhau rồi anh sửa mà lấy nhau rồi anh vẫn uống say; thì ảnh mới trả lời thế này: Anh là con độc đỉnh, con một, gia đình ép anh lấy vợ, mà nói thiệt lúc anh gật đầu vì lúc đó anh đang say, mà hôm nay chỉ vì say anh mới không bỏ em. Tức là anh lấy em trong tình trạng nào thì tiếp tục giữ em trong tình trạng đó. Tức là lấy trong lúc say thì dùng cái tỉnh mà sống, sống không nổi. Như tôi hay kể chuyện anh chàng ăn trộm nhảy vào bụi tre gai, vì sợ mà nhảy vô bụi tre gai, tới lúc muốn giúp ảnh ra khỏi bụi tre gai phải la làng lên để ảnh nhảy trở ra, vì sợ ảnh nhảy vào thì bây giờ phải vì sợ mà ảnh nhảy ra. Nhớ cái đó.

Cho nên, có đôi lúc trong đời sống, có nhiều chuyện rất là nhỏ, nhưng mà chúng ta cũng cần một nền tảng nhận thức, một nền tảng tâm lý nào đó để chúng ta thực hiện chuyện gì đó. Cho nên, đừng nói tu Phật là khó, tự hỏi lòng mình đi, tại sao hiền thánh ngày xưa bỏ hết mọi thứ vào rừng sâu núi thẳm mà họ tu được? Chỉ vì một lý do rất đơn giản, họ đã hiểu được tại sao họ đi vào rừng và họ chán sợ cái gì mà họ đi vào rừng. Với lý tưởng đó người ta làm được những chuyện mà mình làm không được. Ở tại Mỹ tôi có biết một anh đó ảnh kê tôi nghe, ảnh có bà cô, đẹp nhất trong xóm, lấy một người chồng môn đăng hộ đối, cưới nhau đúng 3 hôm, ảnh đi vào bung kháng chiến, cô đẹp cực kỳ, anh chàng kia đẹp cực kỳ, có bằng tú tài Tây, tú tài Pháp, gia đình sung sướng, chỉ vì lý tưởng chính trị, ảnh đi cho đến bây giờ, từ hồi đi là thằng, tới anh, chú, giờ là ông cũng chưa thấy về. Có những người vì một lý tưởng cách mạng, vì một lý tưởng một hoài bão về xã hội lớn đến mức người ta có thể xem những thứ ngoài ra là nhỏ. Và nói theo kiểu nói ngôn tình thì khi tình yêu chưa đủ lớn thì chúng ta thấy cái gì cũng khó. Khi tình yêu đủ lớn rồi chuyện gì khó cũng thấy nó là dễ.

Chuyện tu hành cũng vậy thôi. Không thấy được sự có mặt của mình nó là không cần thiết, không thấy sự có mặt của mình nó là gánh nặng, không chịu có một lúc ngồi lắng lòng để hiểu một chuyện: Vì cục thị này, mai này bao nhiêu thứ họa trên đời nó đổ ập đến, chỉ nghĩ tới đó mà rùng mình, có tin chuyện đó không?

Nếu bây giờ bấm nút một cái để có một thằng khác mới tinh, có bấm không? Hiểu tôi nói gì không? Bấm nút để làm mới, đập hết xây lại đó. Đàng này không. Chúng ta hiện giờ như tôi đang sống với một cái thân 54 tuổi, đã qua một lần lấy sạn, tôi đang sống với một bộ não 54 tuổi, tôi đang sống với một bao tử 54 tuổi, tôi đang sống với lá gan 54 tuổi, tôi đang sống với nguyên hệ thống tuần hoàn, hô hấp 54 tuổi. Tôi biết, rồi đây tôi sẽ khổ vì nó nhưng tôi có thể bỏ được nó không? Không. Tôi phải gánh nó mà đi như là một người tinh xấu nét. Hiểu được như vậy, thường trực và liên tục, thì chúng ta sẽ bỏ được rất nhiều thứ hệ lụy mà xưa giờ mình bỏ không được.

Hiểu không? Hiểu tôi nói gì không?

Chẳng hạn như không thấy được cái đó là còn thấy mình quan trọng. Mình chịu không nổi thị phi. Nhưng chính mình thấy cái cục này là của nợ thì khả năng chịu đựng thị phi rất lớn. Tin tôi đi. Và khả năng chịu khổ rất lớn. Tin tôi đi. Hãy tin và thử một lần đi. Khi mình thấy cục này không là gì, thấy nó là của nợ thì khả năng chịu đựng thị phi rất lớn, khả năng chịu khổ rất lớn và nhu cầu hưởng thụ sẽ rất ít. Bởi vì hưởng

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

thụ là chiều chuộng, chiều đưa con hư. Chiều một người vợ hư, chiều một thằng chồng hư. Hưởng thụ là chiều một người hư. Và điều này chỉ có thể thực hiện khi hành giả làm đúng lời Phật.

Có nhiều đề mục tu tập rất là kỳ, Phật tử Việt Nam rất mê những đề mục xa vời như là niệm Phật, lục tự Di Đà, niệm Quán Âm, niệm hồng danh, dĩ nhiên tôi không bài xích nha, tôi không làm chuyện nguy hiểm đó, nhưng tôi chỉ nhắc các vị một chuyện, pháp môn nào mà nó giúp cho khả năng buông bỏ tốt hơn, pháp môn nào mà nó giúp cho anh thực hiện được tinh thần Song Thủ Hồ Bác của Tiêu Long Nữ và Châu Bá Thông. Biết Song Thủ Hồ Bác không? ở đây ai biết pháp môn đó không? Tuyệt chiêu đó là sao? Cùng một lúc làm 2 việc đối lập nhau. Nghe cho kỹ nè.

Người tu đúng. Tôi không kể pháp môn, tôi không kể hệ phái, tôi chỉ nói tinh thần. Người tu đúng là sao, có thể thực hiện pháp môn Song Thủ Hồ Bác, là sao? Có khả năng buông bỏ mọi thứ nhưng luôn sống đầy trách nhiệm với người khác. Coi mình là sương khói nhưng luôn sống yêu thương người khác, hiểu không? Khi phải ghét, phải yêu một người nào đó, thì thấy đó là sương khói, hiểu không? Nhưng khi cần yêu thương thì thấy họ là người khổ, cần được san sẻ. Có hiểu cái này không? Cái này hơi khó. Có nghĩa là khi cần thấy mình là sương khói, mọi người là sương khói, núi còn là sương khói, đại dương là sương khói, các tinh tú nhật nguyệt là sương khói, khi cần buông thả tất cả là sương khói nhưng khi sống trách nhiệm thấy đó là người khổ, người cần được chia sẻ. Có hiểu không? Cái này rất là khó, rất là khó đúng không?

Khi cần, học giáo lý như là một đứa con nít, học đêm học ngày với tất cả đam mê. Khi cần, phải thấy rằng giáo lý chỉ là con đò đưa qua sông, chiếc bè đưa qua sông không thẳng nào khùng đến mức vác chiếc bè lên bờ đi tiếp. Nhưng tối ngày cứ bị ám ảnh “giáo lý là chiếc bè, giáo lý là chiếc bè, qua sông phải bỏ lại” là đừng hòng học giáo lý giỏi.

Muốn trở thành một người uyên bác, phải có lúc thấy rằng, giáo lý là ánh sáng soi đường, không có giáo lý – mù. Hiểu không? Nhưng khi cần, thấy giáo lý là chỉ là chiếc bè, qua sông rồi bè phải bỏ lại. Để thực hiện được những nhận thức này không có dễ. Vì những nhận thức này nó chống trái, mâu thuẫn lẫn nhau. Có đúng không? Rất là khó. Đụng chuyện, có thể coi đồng tiền là phù du nhưng phải có khả năng tiết kiệm. Coi bộ nói này dễ hiểu hơn. Bởi có mùi tanh tanh của tiền.

Giờ hiểu được ví dụ này chưa? Khi cần, xem tiền là phù du, khi cần- một cái cũng phải tính cho kỹ. Nghe kịp không?

Mời khách đến nhà mời uống ba cái sữa hạt, khách đi rồi tráng 10 ly cũng được 1 ly mới. Ở đây ai biết cafe lâu không? Thời bao cấp, nó pha cafe cho khách uống xong nó lấy 10 cái phin chồng lên nhau nó chế nước sôi nó làm được cái mới, là cafe lâu.

Khi cần, rất rộng. Khi cần, tiết kiệm vắt chày ra nước. Hoang phí không phải là hào sảng nhưng hào sảng không phải là hoang phí, tiết kiệm không phải là bủn xỉn, bủn xỉn không phải là tiết kiệm; phải có khả năng hào sảng nhưng tiết kiệm, phải có khả năng tiết kiệm nhưng hào sảng. Nhiều người họ không biết phân biệt cái đó, họ cứ đánh đồng tiết kiệm và bủn xỉn là một. Hào sảng và phung phí là một. Sai. Pháp tu người đạo Phật là phải xài cái trí. Trường hợp nào cho cái nào. Có nhiều lúc cần phải làm mát máy, có nhiều lúc cần phải làm cho nóng máy. Có đôi lúc chúng ta cần cái đầu nóng và có đôi lúc chúng ta cần cái đầu lạnh. Có hiểu chữ đầu nóng, đầu lạnh không?

Bởi thử hồng hoang nguyên thủy, người với thú sống chung với nhau, ngày kia, trời lạnh, con gấu nó thấy con người thổi hơi vào 2 bàn tay nó hỏi để làm gì? Con người nói để ấm. Con gấu ghi nhận đó là một bài học. Bữa sau con người nướng khoai, lại thổi, con gấu hỏi: Tại sao khoai nướng nó nóng còn thổi? Thì con người nói thổi cho nó nguội. Con gấu nói: Loài người gian dối. Gấu tát con người chết.

Và người ta nói, cái gì tối phải cần đèn, khi nào tối cần ánh sáng. Ngày kia trên xa lộ, 614 của California, lúc 7h tối, một anh thanh niên đang chạy xe thấy trực trặc, ảnh mở nắp xăng, bật hộp quẹt. Hưởng dương 24 tuổi.

Có hiểu bản tin đó không?

Cho nên, cái cần nhưng coi lúc nào. Có những lúc mình cần sự âu yếm, cần sự chăm sóc nhưng đi làm về mệt mình muốn để nguyên đôi giày ngả lưng nằm ngủ đừng kêu. Còn đặng này lại tới rờ, có chuyện gì ở sở không anh? Hiểu cảm giác đó không? Mình thêm ngủ mà nó lại nó cứ, hoặc là con Lan con Cúc, giờ đó đi ghen. Yêu mà không ghen, sai, thỉnh thoảng phải ghen nhưng ghen như là gia vị thì nên, ghen để tàn phá hôn nhân. No. Phải ghen nhưng ghen đúng lúc. Và mật độ, cường độ, nồng độ chính xác. Chăm sóc cũng vậy, cũng phải đúng lúc. Cái gì cũng phải đúng lúc.

Tu cũng vậy. Có lúc mình lạnh ngắt nhưng có lúc mình phải có chút nồng nàn trong đạo tình để chăm sóc bạn đạo chung quanh. Chứ còn lạnh ngắt gặp nhau không chào hơi khó tu.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Cho nên, tu là một nghệ thuật rất là lớn của đạo Phật. Bởi vì đạo Phật là sự kết hợp giữa các thái cực. Tại sao tu là sự kết hợp giữa các thái cực? Bởi vì thế giới vốn dĩ được hình thành từ các cực. Anh sống được với nó là anh phải biết dung hòa một cách thông minh các cực thì mới sống được với nó. Còn đấng này mình bị lệch lạc, không chấp nhận được dòng chảy lịch sử thì sẽ bị bánh xe lịch sử nghiền nát là chỗ đó. Cái gì cũng có luật chơi, biết được luật chơi cái đó thì mình tồn tại, được an lạc.

Như nãy giờ tôi nói, biết pha chế là một nghệ thuật lớn. Trong các lãnh vực của đời sống biết pha chế là một kinh nghiệm lớn, mà pha chế có thể rút gọn trong một từ đó là liều lượng và thời điểm. Đứng lúc. Các vị nấu ăn các vị biết, món đó phải cần bỏ cái gì, đó là một chuyện. Chuyện thứ hai, lượng bao nhiêu? Thứ ba, bỏ lúc nào? Mình nấu nồi canh chua không phải tất cả bỏ vào một lúc, có đúng không? Thí dụ như giá, tôi biết có nhiều người họ chỉ nhắc cái nồi xuống họ mới bỏ giá vào. Cho nên, ăn canh chua của họ giá vẫn giòn. Có người bỏ giá sớm hơn một chút, tắt lò rồi, lúc sắp ăn, bỏ giá, đập nắp lại một lát mới đem ra ăn. Còn có người cho giá vô ngay từ đầu. Tùy thích. Ngay trong chuyện ăn uống cũng vậy.

Và trong đời sống thường nhật của mình, từ những chuyện rất đơn giản, chúng ta luôn luôn phải nhớ mấy chữ: What, when, why? Cái gì, lúc nào, ở đâu, bao nhiêu, tại sao? Dân học ngành báo cũng vậy, khi viết một bài báo lúc nào cũng nhớ mấy chữ W, hôm nay mình viết cái gì? ai? ở đâu? Lúc nào? Tại sao? Đó là những cái nền, đó là những chi tiết căn bản, những đòi hỏi căn bản của một bài báo. Còn viết mênh mông cả buổi mà người ta không biết chuyện đó xảy ra ở đâu. Báo Việt Nam tôi có thấy chuyện đó. Đọc cả buổi mà tôi rả tới rả lui câu chuyện này xảy ra ở đâu.

Chuyện đầu tiên, viết tin cán chớ. Là chữ what họ sai rồi. Viết cái gì? Hoặc có nhiều khi họ viết cái tí rất quan trọng nhưng ở dưới họ không nói được tại sao chuyện đó là chuyện quan trọng. Và nói cả buổi không biết xảy ra lúc nào, ở đâu, với ai.

Ở đây, đạo Phật không làm khó chúng ta, đạo Phật chỉ dạy cho mình nhớ rằng: Trong một cách nói nào đó, chúng ta đang có mặt trong một khu rừng đêm, chúng ta phải cần đến ánh sáng, cần đến những bước chân rất cẩn trọng và một cái đầu rất là tỉnh táo. Vì sao? Vì mỗi người là một hoàn cảnh riêng. Không ai giống ai hết. Cho nên, khi một đoàn thể là một sự hợp mặt của một đám đông, thì sơ ý chúng ta dễ va chạm. Sống với nhau đầu chỉ là 2 người mẹ con, vợ chồng, anh em, bè bạn, thì mình còn phải cẩn trọng nói gì là đối với một đám đông. Và sau cùng, ngay bản thân mình, nếu sống không khéo thì chính mình sẽ va chạm với chính mình. Cái ghét và cái thích của mình sẽ va chạm. Và chính mình sẽ mâu thuẫn với chính mình. Nhớ cái đó rất là quan trọng.

Cho nên, tôi đang nói về chữ “Chay” trong đạo Phật. Chay là gì? Chay có nghĩa là sạch. Sạch ở đây là sao? Sạch có nghĩa là dẹp hẳn những lẩn cán, lộn cợn gọi là sạch.

Đêm nay tôi muốn các vị hiểu chữ “trai” có nghĩa là dẹp hẳn những lẩn cán, lộn cợn. Lẩn cán, lộn cợn là sao? Hiểu theo nghĩa nghèo, “trai” có nghĩa là ăn gạo, “trai” có nghĩa là không ăn thịt chúng sinh; nhưng còn sâu hơn nữa, “trai” có nghĩa là dàn xếp càng nhiều càng tốt những tệ toái, rắc rối, phức tạp, nhiều khê của chính mình. Đó gọi là “trai”. Chứ còn “trai” mà hiểu nghĩa ngày ăn một buổi, chưa đủ.

Sẵn đây tôi cũng nói luôn.

Coi chừng mình đang sống theo thói quen chứ không phải mình đang nỗ lực tu hành. Câu này lẽ ra vạch áo lên. Coi chừng mình đang sống theo thói quen chứ không phải mình đang nỗ lực tu hành. Sống theo thói quen là sao? Ăn chay riết nó quen thành bà bầu lúc nào không hay. Lúc nào cũng tanh cơm tanh cá, có không? Hoặc là ăn gạo riết nó quen buổi chiều không có nhu cầu, tưởng mình là tu, sai. Lúc đó mình đang sống theo thói quen.

Và tôi đã nói rồi. Giới là gì? **Giới có nghĩa là ý thức kiêng tránh những tội lỗi vào những thời điểm lẽ ra mình đã không hành động như vậy.** Đây là một định nghĩa rõ nhất, sáng nhất, chính xác nhất về giới luật Phật giáo. Là sự kiêng tránh một cách có ý thức – intentionally avoiding – sự kiêng tránh một cách có ý thức những tội lỗi vào thời điểm mà lẽ ra mình không hành động như vậy. Hiểu không? Đấng này, quen. Giác chiều không ăn riết nó quen. Hiểu không? Hoặc là có những người họ không nghe nhạc không phải họ giữ giới mà vì từ bao giờ họ không biết nhạc là gì, có không?

Tôi có biết một cô Phật tử bây giờ đi xuất gia rồi. Cô nói với tôi một chuyện rất khó tin. Con chưa bao giờ coi được phim bộ vì nhân vật nhiều quá. Có hiểu không? Những phim chừng vài chục nhân vật là bà bị khủng. Cái gì tự nhiên hồi đầu mới 2 đứa ôm nhau ở bờ ao bụi chuối, lát lòi ra nào là má thằng Tèo, mợ thằng Tí, rồi ông này là con nhỏ tuổi Sửu, lấy thằng tuổi Dậu mà bị thằng tuổi Hợi nó cản, rồi thằng tuổi Hợi nó bị thằng tuổi Thìn can thiệp, rồi thằng tuổi Thìn nhờ thằng tuổi Tuất. Tức là bà nghe hồi bà bị khủng. Cho nên, nằng không coi phim chỉ vì trí nhớ của nằng yếu đến mức không đủ nhớ hết nhân vật,

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

nhieu quá. Thí dụ nàg coi Thủy Hử là chỉ có nước treo cổ thôi. Thủy Hử hoặc là ba cái Hồng Lâu Mộng là chết.

Hiều không?

Cho nên, có trường hợp mình không làm không phải là vì mình giữ giới. Cho nên, giới không có nghĩa là không vi phạm. Không vi phạm chưa chắc là giữ giới. Mà giữ giới là sự kiêng tránh có ý thức. Làm ơn nhớ dùm cái đó.

Bố thí là gì? Là sự chia sẻ có ý thức. Chứ không phải đem liệng ngoài đồng rác, có con chuột đi ngang mình mới kể công mình bố thí cho chuột là sai. Cái đó là mình xả rác. Nha. Hoặc là mình ăn tô mì, mình không thêm đẹp nguyên bày giấ bu mình nói mình bố thí. Sai. Hoặc là mình ngồi ở pháp hội này mình ngáy mình nói vì muốn giữ yên lặng cho đại chúng nên trầm ngủ. Sai. Bởi vì chỉ có người ngủ là không có tiếng động thôi. Sai. Đó là trai. Chứ “traí” có nghĩa là trai miệng & trai lòng./.

Hỏi: Mới biết Phật pháp, tuổi lớn, khi chết đi thì phần hồn còn được tiếp tục học pháp, học đạo được không? Làm cách nào để tiếp tục được học?

Đáp:

Chuyện thứ nhứt, tôi nói về mặt kỹ thuật trước, chuyện thứ nhất, khi cô nghĩ rằng cô là ai đó, con Lan, con Cúc, con Đào, con Yến là sai. Cô chỉ là một khối tổng hợp của 4 thứ: Thiện – Ác – Buồn – Vui. Chính thiện ác đời trước nó tạo ra cô bây giờ. Chính thiện ác bây giờ tạo ra một chúng sanh khác kiếp sau. Và cái gọi là chúng sinh nó là một sự lắp ráp của vô số thành tố. Hiều chữ thành tố không? Composition. Cho nên chuyện đầu tiên, cô không việc gì phải sợ là bởi vì nếu bây giờ cô có tất thớ thì chỉ là nắm cát bị bung ra trước gió thôi. Chứ không phải là sự ra đi của ai hết.

Có hiều không?

Tôi nói rất nhiều lần. Mình không học đạo, mình tưởng mình là một cái line, một đường thẳng dài 50 năm, 70 năm. Biết đạo rồi mình biết mình là spot, từng đóm từng đóm, đóm thiện, ác, buồn, vui. Nhưng mà hành đạo thì sẽ thấy mình chỉ là dot, từng chấm, nhiều chấm cộng lại, thiện – ác – buồn – vui. Thiện – ác – buồn – vui. Đó là nói về tâm lý. Còn về sinh lý, là sự biến chuyển không ngừng của các tế bào thực vật. Có hiều không?

Thứ hai, chuyện cô nói cô muốn học đạo nữa, thì trong kinh dạy rằng: Chúng tử, hạt giống của mỗi người, mỗi lần mình thiện ác sẽ để lại một cái gọi là lực đẩy. Lực đẩy đó mang tên là Thói quen. Tiếng Pali gọi là **pakatūpanissaya** = thường cận y.

Cô có biết trái cầu tuyết không? Nó lấy tuyết nó bóp thành viên tròn là trái cầu tuyết. Dầu không biết mà nói hiều không? Tuyết nó bóp thành trái tròn để nó chơi, khi trái cầu nó lăn càng nhiều thì nó sẽ càng lớn. Đúng không? Kẹt cái là kiến thức nó nghèo quá. Đã dốt mà khả năng tưởng tượng kém nữa, thì cô chỉ có 3 chữ “đi chết đi” thôi. Hiều không? ở đây ai cũng hiều cái đó phải không?

Giờ lấy cục bột đi, mình vo tròn nó lại mình lăn nó đi thì càng lăn nó càng lớn đúng không? Hiều không? Thì trong lúc nó lăn như vậy nó hút vô đó bao nhiêu hạt giống, mắc cỡ, mắt mèo, đậu phộng, hột dưa hấu, hột vú sữa, tùm lum hết đúng không? Thì trong vòng luân hồi mình càng lăn mình càng tích lũy rất nhiều hạt giống đó.

Tôi nói hơi nặng, nhưng tại vì tôi muốn giúp cô thôi. Giờ tôi mắng cô để cho mọi người chung quanh thấy, tuổi trẻ không chịu đọc sách, cái này chỉ để đội nón và mang kiếng, không biết xài thì về già nó chỉ là hũ chao không đầy nắp thôi.

Khi mình càng lăn như vậy mình càng tích lũy rất nhiều hạt giống bên trong. Khi Phật ra đời, Phật nhìn trong đó Phật thấy trong đó hột Bồ đề không, nếu mình từng học đạo thì Phật nhìn vào trong cục thù lù đường kính mấy cây số lận, Phật nhìn vô cục đó thấy hột Bồ Đề Phật mới lấy riêng hột đó ra Phật tưới, thành ra nguyên cây Bồ Đề. Phật nhìn thấy toàn hột thanh long không thì Phật cứu không được. Hiều không? Biết hột thanh long không? Trái thanh long. Ngày mai mua về ăn nhà hột thì bả hiều. Mua chừng 10 hột nhà từ từ, ăn rồi nhà, khi nào ăn được 10 ký tự nhiên cô hiều bữa nay tôi giảng cái gì. Tập đi, đó là pháp môn Thanh Long Đạo đó.

Hiều không? Cho nên, cô không sợ kiếp sau có học được hay không? Tất thớ là cô tiếp tục lăn.

Cái nguy hiểm thế này. Mỗi kiếp sanh ra cô gặp ai? Sống ở đâu? Nếu cô sanh ra mà cô gặp thằng thích sát sanh thì hạt giống sát sanh của cô nó sẽ vì thằng đó mà nó. Hiều chưa? Rồi cô lăn lăn, gặp bà này thích nhảy đầm thì hột giống nhảy đầm của bà bùm. Cho nên trong kinh mới nói, tại sao phải sống ở trú xứ thích hợp, là sao? Là phải sống chỗ nào dễ gặp bạn hiền.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

SỐNG Ở ĐÂU? THƯỜNG GẶP AI? Hai cái này rất quan trọng. Bởi vì 2 cái này nó sẽ kích thích, sẽ tưới tẩm, sẽ nuôi dưỡng những chủng tử. Vì mỗi người mình có ít nhất 2 cánh tay, tay phải, tay trái. Mỗi người có 2 cánh tay, mình chỉ thuận một tay, thì mỗi người có 2 bản năng thiện và ác, vấn đề là cô thuận tay nào. Nói hiểu không?

Học như con nít nè.

Mỗi người có 2 cánh tay, tùy đưa mà thuận tay nào. Xong chưa? Mỗi người có 2 bản năng: Thiện và Ác. Tùy đưa mà bản năng nào mạnh.

Thì tùy việc anh sống ở đâu, anh gặp thằng nào con nào thì cái thuận đó nó được phát triển. Thí dụ thiện ác, cái thiện tôi nó mạnh xui chỗ là tôi sống toàn mấy thằng lựu đạn không. Thì lúc bấy giờ cái thuận của tôi, cái thiện của tui nó lùi xuống nhường chỗ cho cái ác vì cái ác được chăm sóc quá kỹ. Có hiểu chữ chăm sóc không? Có nghĩa là ăn rồi nó cứ rử đi nhậu, rử đá gà, bài bạc, cá độ tùm lum, đâm cha, chém chú, đốt nhà, cướp của, giết người, cứ hết thằng này rử tới thằng kia rử thì cuối cùng phần xấu của tui được nuôi dưỡng, được kích thích. Cho nên, đây là lý do tại sao mà trong kinh có câu “*KHÔNG GẮN GỮI NGƯỜI ÁC, THÂN CẬN VỚI HIỀN TRÍ*”.

Người không biết, tui tu cho tui đâu có cần đưa nào. Nhưng mà không. Môi trường rất quan trọng. Tôi, phải ngâm ngùi và ghen ngào kể câu chuyện này.

Ngày xưa tôi biết một cô Phật tử ngoan hiền cực kỳ, theo đạo Nam tông từ năm 8 tuổi, 10 tuổi, con muỗi không dám đập, thậm chí có lúc cô để vậy nè “con bố thí cho nó”, thương vậy đó. Nhà có chuột, có gián, không dám giết. Vậy mà khi lấy chồng, bà mẹ chồng bà có tật rất là lạ, không ăn con gì không nhúc nhích, con gì phải vậy vậy bà mới ăn. Con nào nằm đờ cán quốc là bà không ăn. Thế là gà phải... con ốc bà phải thấy con ốc còn sống, con cá là phải đập đầu, vì lấy chồng, vì thương chồng, nằng bèn làm hết. Và tôi chỉ biết nằng làm, tôi chưa thấy nằng bị báo ứng.

Còn cái này tôi gặp rồi nè. Xa cảnh Miền Tây có chùa Nam tông, ngày xưa ngài Tăng thống ngài ở đó. Ngài có một bà mẹ nuôi, 2 mẹ con ở bên Campuchia, bà mẹ nuôi này hồi trẻ đi lấy chồng, thằng chồng rất là thích nhậu rùa. Bà mới nấu nồi nước sôi bà hốt nguyên một rổ bà đổ vô đó, thì con rùa gặp nước sôi nó bắn phân nó ra, nóng quá mà. Bà mới vớt nó ra bà cạy ra làm món cho chồng với bạn chồng uống rượu. Mà bà làm dâu mấy chục năm, tới hồi bà về già, các vị biết trái dưa gang nó nứt như thế nào thì bà y hệt như vậy. Lúc tôi biết bà, bà 70 người, bà người gọn gọn chứ không mập nhưng tới lúc bà mất bà như trái dưa gang nó căng lên, bắt đầu nó nứt, mà mình thấy sâu như vậy và tắm đương nhiên là tắm không được. Sao mà tắm. Nó như trái dưa gang, sao tắm.

Thế là cái bông gòn, tắm từ sáng tới trưa chỉ được ¼ diện tích thôi. Nếu ngày xưa tôi biết chuyện đó tôi đã góp ý bà rồi.

Có ông đó ông mê địa lý đến mức mà ông xăm nguyên bản đồ Việt Nam sau lưng, vô ông nhờ bạn gái, ông nói gái ở Đà Lạt, An Giang, rồi, Châu Đốc, rồi đúng, qua biên giới luôn. Thì bà này là phải cách đó, tắm cho bà đó. Mà bà không chịu xăm. Cho nên, tôi thấy hay nhất là để nguyên bản đồ. Bản đồ Châu Âu. Tùy mình. Tiệp Khắc, thí dụ vậy.

Tôi kể cho bà con đừng buồn ngủ thôi. Tôi muốn nói cái gì. Là do môi trường sống, từ một người con gái ngoan hiền nằng đi giết rùa. Dĩ nhiên, tôi đâu dám nói là do giết rùa giờ nằng bị cái đó, tôi không dám nói nha nhưng đó là ngài Tăng thống ngài chỉ nghi thôi. Ngài nói, bà hồi nhỏ giết rùa là kinh hoàng. Mà rùa lớn ăn mà rùa nhỏ mới ghê. Cho nên một lần nằng luộc là tầm chục mười lăm con vậy đó. Các vị tưởng tượng cứ 2-3 ngày nhậu, dân Việt Nam không nhậu không phải anh hùng. Cho nên cứ ngày 2 ngày, buồn nhậu, vui nhậu, không buồn không vui nhậu trợ hứng. Mà cứ như vậy nằng giết rùa lỏm ngỏm, giết rùa số nhiều như rệp trong ngục vậy đó.

Do môi trường sống mà chúng ta là người lười biếng hay siêng năng. Hiểu học hay lười học. Đạo đức hay thất đức. Minh triết hay là thấp kém, tùy mình thôi. Rất là quan trọng.

Cho nên, nguyện 3 điều:

- Thứ nhất, Đòi đời sanh ra nếu chưa được giải thoát hoàn toàn, được gần người lành.
- Thứ hai, dầu nghèo khó cách mấy mỗi lần cần làm việc lành bèn có cơ hội. Lời nguyện đó rất quan trọng. Thí dụ mình rất là nghèo, khi người ta cần làm phước cúng dường tự nhiên mình ra sau hè có bụi chuối. Hiểu không? Hoặc ít ra, giờ không có gì thì phía sau mình có mấy tàu lá chuối cho tui về gói bánh cũng được, còn không mình có gì mình lấy vỏ chuối liệng ra ngoài cũng là cách để cho mấy bác sĩ có tiền. Lúc liệng vỏ chuối mình chỉ nghĩ đến một người - bác sĩ dứt khoát có tiền. Bởi vì nó trượt, mà nhất là mấy bà bụng bự trượt là bảo đảm khỏe. Cho nên, do

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHỮA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẢN PHỔ BIẾN

mình tác ý thôi. Có chuối dùng chuối, có lá dùng lá, không thì lấy vỏ chuối liêng cũng giúp mấy ông bác sĩ.

- Còn lời nguyện thứ ba?

Ok. Giờ hiểu không? Không hiểu tôi cũng không nói nữa.

=====
Hỏi: Thỉnh 2 quyển A Tỳ Đàm không biết vô đâu bắt đầu học 2 cuốn sách?

Đáp:

Tôi nói thiệt với cô trả lời 2 câu đó còn khó hơn cô tự học.

Trả lời câu con bắt đầu từ đâu nó còn khó hơn cô tự học nữa. Bởi vì cô tự học là cô mở ra cô thấy chỗ nào nạp được. Còn tôi biết cô là ai mà tôi nói, hiểu không? Cô tự học dễ hơn bởi vì ít ra cô tự thấy cô.

Thôi, bây giờ khoan. Giờ mua không biết mua làm gì phải không? Giờ có cách thế này. Vì bà con thì tôi hứa cái này. Tôi hứa thì bà con phải hứa với tôi. Tôi sẽ có lớp A Tỳ Đàm online, cho người mù tịt. Nhưng bà con phải hứa một chuyện, đã có mặt trong đó là không phải góp phần chen lấn. Tại sao tôi hứa điều đó, vì kỳ này về Việt Nam tôi giảng tôi nghe nhiều người hỏi tôi câu đó. Tôi sẽ vì bà con nhưng với điều kiện không góp phần chen lấn. Hiểu không? Có nghĩa là, người không có nhu cầu cũng kéo họ vô làm cho cái room nó chật. Thì vị nào cảm thấy mình có nhu cầu thực sự thì lập riêng một nhóm. Ngày nào thấy nhóm phức tạp thì dẹp nhóm, lập nhóm khác, để thanh lọc nội bộ./.